

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Krav Maga – Izraelský sebeobránný systém
s československými kořeny**

Martin Fous

Plzeň 2024

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Kulturní studia Blízkého východu

Bakalářská práce

**Krav Maga – Izraelský sebeobránný systém
s československými kořeny**

Martin Fous

Vedoucí práce:

Mgr. Zbyněk Tarant, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Krav Maga – Izraelský sebeobranný systém s československými kořeny, vypracoval samostatně a použil jen ty prameny, jež jsou uvedené v seznamu zdrojů.

Plzeň, duben 2024

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce panu Mgr. Zbyňku Tarantovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, trpělivý přístup a čas, který mi věnoval. Děkuji dále své rodině za podporu.

Obsah

Úvod	6
1. Historie	8
1.1 prapočátky moderních izraelských bojových disciplín.	8
1.2 Britský mandát Palestina	11
1.3 Moše Feldenkrais.....	12
1.4 Kapap (Krav Panim el Panim).....	14
1.5 Imrich Lichtenfeld	15
1.6 Krav maga po vzniku státu Izrael	16
2. Civilní krav maga	18
2.1 Organizace krav magy	20
2.2 Otázka nástupnictví	22
2.3 Účinnost civilní krav magy a následky komercializace.....	26
2.4 Místo krav magy v bojových stylech	28
3. Současné směřování krav magy.....	31
3.1 Krav maga ve sportu	31
3.2 Celosvětové rozšíření krav magy	33
3.2.1 Spojené státy americké	33
3.2.2 Kanada	34
3.2.3 Západní Evropa	35
3.2.4 Severní Evropa.....	35
3.2.5 Japonsko	35
3.3 Krav maga a kultura	36
3.4 Civilní a vojenská krav maga	39
3.5 (Polo)pravdivá tvrzení a mýty kolem krav magy	40
Závěr	42
Seznam použitých zdrojů.....	43
Resumé	48

Úvod

Izraelský sebeobranný systém krav maga (v hebrejštině „*boj zblízka*“) je pro veřejnost poměrně novou bojovou disciplínou, i přestože jeho počátky sahají do 20. let 20. století. Od 90. let se tento sebeobranný systém široce rozšířil za hranice státu Izrael, mimo jiné i do České republiky, a ve světě se momentálně těší značné oblibě. To buď jako samostatný bojový styl a alternativa k více zaběhnutým bojovým stylům, nebo jako doplňkový styl k jinému, především pak k bojovému sportu nebo umění. I přes svoji již stoletou historii a současnou popularitu, tento bojový styl nebyl předmětem mnoha akademických výzkumů. A skutečná historie a průběh vzniku stylu krav maga jsou na první pohled vcelku nejasné. Mnohé publikace a internetové stránky různých krav maga škol a asociací v podstatě opakuji jeden a ten samý narativ o údajném, pomalu legendárním zakladateli z Československa, Imrichu Lichtenfeldovi.

Jedním z cílů práce tak bude odkrýt historii vzniku krav magy, podívat se, jak a kdo se na vývoji podílel a zdali byl Lichtenfeld opravdu pro krav magu a Izrael tím, kdo Tacuo Šimabukuro byl pro Iššin-rijú karate a Okinawu.

Protože je krav maga tak široce rozšířena, považuji za vhodné představit největší mezinárodní krav maga organizace, řídicí orgány, jejich představitele a současné směřování stylu. S tím souvisí nahlédnutí na opakovaný mýtus krav magy jakožto „nejúčinnějšího bojového stylu na světě“ a pokusíme se zjistit, zdali je takovéto tvrzení oprávněné. Mezi praktikanty různých bojových stylů často panují spory o tom, který ze stylů je ten nejlepší, přičemž každý obhájí ten svůj. A zatímco se tato práce nesoustředí na nalezení toho nejefektivnějšího stylu, zjistíme, jaký obraz a jméno vytváří krav maga organizace a školy svému systému ve světě bojových stylů a také, jestli je tento obraz spíše pozitivní nebo negativní a proč.

Nakonec práce vysvětlí rozdíly mezi vojenskou a civilní verzí krav magy. Nahlédne na pozici krav magy v izraelské kultuře a pokusí se vytvořit ucelený obraz stylu, o němž dnes často veřejně kolují neúplné, polopravdivé a podle potřeby těch, kdo je šíří (zpravidla jednotlivé soupeřící organizace, asociace krav maga a jejich představitelé, kteří se i vzájemně zpochybňují a slovně napadají), upravené informace. Použitou metodou bude sběr relevantních, dostupných informací o krav maza a následná analýza a vyhodnocení jejich použitelnosti.

1. Historie

1.1 prapočátky moderních izraelských bojových disciplín.

V průběhu 19. století se Evropou prohnaly vlny nacionalismu, které položily solidní základy změn stávajících pořádků a přinesly nové způsoby myšlení. Sílicí evropský nacionalismus silně ovlivnil smýšlení židovské diaspory nacházející se na území Ruského impéria. Mezi nové převládající postoje židovské komunity patřily snahy o převzetí kontroly nad vlastním osudem, transformaci židovské pasivity v aktivní úsilí, a nakonec emigraci z Ruského impéria do jiných zemí.¹ Zlom nastal po pogromech v Jelizavetgradu (dnešní Kropyvnyckyj, Kirovohradská oblast, Ukrajina) v roce 1881.² Dr. Jehuda Leon Pinsker po těchto událostech ve své práci *Autoemancipace* prosazoval vytvoření židovské národní domoviny, kde by se Židy již nebylo zacházeno jako s nevítanými hosty, nýbrž by byli svými pány (tímto místem ještě ne nutně myšlena Palestina).³ Myšlenka židovské národní domoviny se setkala s kritikou z různých kruhů. Novinář a redaktor vlastního měsíčníku *Úsvit* Adolf Jefimovič Landau, který po pogromech v roce 1881 volal po ozbrojeném odboji proti útlaku, zpochybňoval proveditelnost Pinskerovy myšlenky.⁴

Dalším příkladem přechodu od pasivní tradice a podřízeného postoje Žida směrem k akci je myšlenka „svalnatého“ Žida a judaismu, kterou v roce 1898 razil Max Nordau.⁵ Inspirací Nordauovi byli starověcí židovští hrdinové jako například Juda Makabejský nebo vůdce protirímského povstání Šimon Bar Kochba. Podle Nordaua měl být Žid fyzicky zdatný jedinec schopný v boji, aby mohl ochránit sebe a své okolí.⁶

Mor (2018) uvažuje, že inspirací pro „svalnatý“ judaismus byl Nordauovi koncept *svalnatého křesťanství*, použitý Charlesem Kingsleyem a Thomasem Hughesem v roce 1857.

¹ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga. *The International Journal of the History of Sport* [online].

² PRITSAK, Omeljan. The Pogroms of 1881. *Harvard Ukrainian Studies* [online]. [cit. 2024-03-22].

³ SHAPIRA, Anita. *Israel: A History*. s. 3 ISBN 978-1780227399..

⁴ *tamtéž*

⁵ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga. *The International Journal of the History of Sport*

⁶ *tamtéž*

Svalnaté křesťanství podle Kingsleye a Hughese nachází ve Viktoriánské Anglii harmonii mezi fyzickou aktivitou, sportem a vírou.⁷ Pravidelná fyzická aktivita a sport měly jedince upevňovat ve své víře a zároveň pomoci posilovat žádoucí, typicky „mužské“, charakterové vlastnosti jako je asertivita, odvaha, vůdcovství apod. Svalnaté křesťanství si vedle motivace ke zdravému životnímu stylu zakládalo na výchově silných a vzdělaných vůdců⁸ v zájmu ochrany a zachování impéria, které bylo ochromeno „zženštlou“ kulturou.⁹ Političtí, průmysloví, obchodní a vojenští lídři Britského impéria na první pohled nesdíleli mnoho společného s východoevropskými Židy, kteří čelili chudobě a útlaku. Nicméně v revitalizačních a revivalistických snahách svalového křesťanství a judaismu lze nalézt značné podobnosti a nelze vyloučit alespoň částečná inspirace na straně Nordauova svalnatého judaismu.¹⁰

Po úspěšném atentátu na cara Alexandra II., do nějž byli zapleteni i Židé, se v Rusku v roce 1881 zvedla celonárodní vlna antisemitismu.¹¹ Po sto letech, během kterých se východoevropští Židé těšili relativnímu klidu a rovnoprávnosti, začaly široce probíhat pogromy. V odpovědi došlo k emigraci více než miliónu Židů do Spojených států amerických, západní Evropy a v neposlední řadě také do Palestiny.¹² Palestina byla během 19. století provincií pomalu upadající Osmanské říše s přibližně 6 000 židovskou populací. První vlny uprchlíků (1881-1905) nenašly pochopení u většinové arabské populace, která se, znechucena z rostoucího počtu Židů v Palestině, nejednou uchýlila k fyzickému násilí proti imigrantům.¹³

V roce 1891 proběhl konflikt mezi Židy z rolnické osady Rechovot a Araby z vesnice Zarnúka. Židé unesli arabská stáda, které podle nich Arabové měli vypustit na pastvinách patřící osadě, kde zvířata poničila úrodu.¹⁴

⁷ WATSON, Nick, Stuart WEIR a Stephen FRIEND. *Journal of religion and society* [online]. 2005, 7 [cit. 2024-03-22].

⁸ HALEY, Bruce. *The Healthy Body and Victorian Culture*. ISBN 978-0674284739.

⁹ PUTNEY, Clifford. *Muscular Christianity: Manhood and Sports in Protestant America, 1880-1920*.

¹⁰ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga. *The International Journal of the History of Sport*

¹¹ SHAPIRA, Anita. *Israel: A History*. s. 11 ISBN 978-1780227399..

¹² *tamtéž*

¹³ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga

¹⁴ BEN-BEST, Yehuda. The first Zaranuga incident. *Rehovot Archive* [online]. [cit. 2024-01-21].

Situace po bezvýsledných jednáních o navrácení zvířat vyústila v napadení a rabování osady Rechovot Araby.¹⁵ Židovští osadníci po této události, v obavách o svoji bezpečnost, založili obranné milice, které v následujících letech při opakovaných konfliktech s arabskou společností sehrály klíčovou roli při obraně osady.¹⁶ Výcvikovým instruktorem a velitelem milic byl ruský imigrant a jeden z šestnácti zakladatelů židovského osídlení Rechovot v Palestině Zvi Kleiner.

Kleiner, ačkoliv sám nevytvořil žádný bojový systém, pro nás díky své iniciativě v Rechovotu představuje první z moderních příkladů aplikace Nordauova svalnatého judaismu v praxi. Na Kleinera přímo navázali další generace židovských přistěhovalců do Palestiny. Následující generace imigrantů, jmenovitě Geršom Kofler, Jehuda Markus, Menaše Harel, Moše Feldenkrais, Jicchak Shtibel a Maishel Horowitz, se podílely na vzniku moderních izraelských bojových stylů, které přímo ovlivnily budoucí formování krav magy. Všichni tito muži pocházeli z různých evropských zemí, avšak byli spojováni svou zkušeností s negativní diskriminací a pronásledováním. Zároveň ale také byli všichni vychováni v duchu *svalnatého judaismu* a ve svých rodných zemích získali značné zkušenosti v oblasti sportu, fyzické přípravy a boje.¹⁷ Například Horowitz, který se z Ruska dostal do Palestiny ve 20. letech, se podílel na vývoji systému boje s tupými (drtivými) zbraněmi, který měl být využíván primárně proti britským ozbrojeným bezpečnostním sborům.¹⁸ Později se jeho techniky měly vyučovat v rámci základního výcviku příslušníků Hagany.¹⁹ Nebo Kofler z Haliče a Markus z Hamburku implementovali do výcviku Hagany techniky přejaté z japonského džuda.²⁰

¹⁵ AVNERI, Arie. *The Claim of Dispossession: Jewish Land-Settlement and the Arabs 1878–1948*. s. 92. ISBN 978-1847490476.

¹⁶ BEN-BEST, Yehuda. The first Zaranuga incident. *Rehovot Archive* [online]. [cit. 2024-01-21].

¹⁷ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga

¹⁸ THE HISTORY OF ISRAELI MARTIAL ARTS. *Kapap K3* [online]. [cit. 2024-01-27].

¹⁹ Organizace založená ve 20. letech na ochranu židovských osad

²⁰ Yehuda Markus. *Israel Martial Arts* [online]. [cit. 2024-01-23].

1.2 Britský mandát Palestina

Osmanská říše, pod níž na začátku 19. století spadalo území Palestiny, oficiálně vstoupila do první světové války 31. října 1914 na straně Ústředních mocností. Nadvláda Osmanů nad Palestinou se přiblížila svému konci v prosinci 1917 poté, co britské jednotky pod vedením generála (od 1919 polní maršál) Edmunda Allenbyho obsadily Jeruzalém. Palestinská kampaň skončila v roce 1918. Židovské obyvatelstvo převážně stranilo s Francií a Velkou Británií a vítalo Brity jako osvoboditele i přes jejich spojenectví s Ruským impériem. Uvědomovalo si totiž skutečnost, že v případě vítězství Ústředních mocností by zůstalo v područí Osmanů a jakékoliv snahy o vlastní stát by přišly vniveč.²¹ Po konferenci v San Remu 25. dubna 1920 byla Palestina svěřena Společností národů Velké Británii jako mandátní území.²² Židé v té době představovali desetinu z celkové populace Palestiny.²³

Dne 2. listopadu 1917 byl odeslán lordu Lionelu W. Rothschildovi²⁴ dopis podepsaný britským ministrem zahraničí Alfredem Balfourem, ve kterém britská vláda vyjadřovala podporu pro zřízení židovské národní domoviny v Palestině. Tato zpráva, dnes známá jako *Balfourova deklarace*, podnítila ještě další přistěhovalecké vlny do Palestiny. Příliv dalších imigrantů znamenal vyhrocení už tak velmi napjaté situace mezi palestinskými Araby a Židy.²⁵ V roce 1920, v době, kdy již židovští osadníci a noví evropští přistěhovalci měli pocit, že se nemohou spoléhat na ochranu ze strany britské civilní správy proti arabským útokům, vznikla z židovských polovojských organizací a milic tzv. *Hagana* („Obrana“), která až do vzniku státu Izrael v roce 1948 představovala hlavní ozbrojenou sílu židovské společnosti. V rámci Hagany ve 20., 30. a 40. letech vznikaly klíčové styly a systémy boje z nichž později vzešla krav maga.

²¹ SHAPIRA, Anita. *Israel: A History*. s. 70 ISBN 978-1780227399..

²² GINAT, Avital. British Mandate for Palestine. *International Encyclopedia of the First World War* [online]. 2018 [cit. 2024-01-27].

²³ BEN-ELIEZER, Uri. *The Making of Israeli Militarism*. s. 1. ISBN 978-0253333872.

²⁴ Představitel britské židovské komunity, přítel prezidenta Světové sionistické organizace a prvního prezidenta Izraele Chajima Weizmanna

²⁵ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga

Za vznikem těchto stylů, jež představovaly zásadní zlom v podobě židovské sebeobrany a zároveň poslední předstupeň krav magy, stály během svého působení v Haganě především již výše zmíněné osobnosti židovských přistěhovalců, které z Evropy do Palestiny přišly v prvních desetiletích 20. století. Činnosti Hagany jakožto organizace mohou být rozděleny mezi roviny legální a nelegální.²⁶ Legálními činnostmi se rozuměla spolupráce židovských obyvatel s britskou správou při vytváření a řízení nočních jednotek a hlídek na ochranu osad. Zatímco mezi nelegální aktivity Hagany patřilo například nezákonné ozbrojování a záškodnické operace.²⁷ Původní formy výcviku ozbrojených milic byly v období formování Hagany spíše primitivního charakteru. Metody výcviku se během 20. a 30. let silně vyvíjely. Postupně se měnily i postoje Hagany. Organizace, která vznikla za účelem obrany židovských osadníků, začala v druhé polovině 30. let 20. století přecházet od obrany k stále častějším útokům a agresi. Motiv defenzívy ofenzívou a preemptivních útoků je i jedním z motivů krav magy.

1.3 Moše Feldenkrais

Prvním velkým průkopníkem v oblasti forem sebeobrany byl Bělorus dr. Moše Feldenkrais (1904-1984). Zklamání z neúspěšných snah o aplikaci technik džúdzucu v reálných situacích Feldenkraise přivedlo k vytvoření nové formy tréninku, jež spočívala ve využívání přirozených pohybů, které lidé bez jakékoliv znalosti bojových umění a sportů podvědomě ve strachu prováděli v případě napadení.²⁸ Je velmi pravděpodobné, že Feldenkraisův původní neúspěch ovšem nebyl osobního charakteru, nýbrž poukazuje na pochybné kvality tehdejších židovských džúdzucu (a pravděpodobně i jiných bojových umění) v Palestině a neschopné a nekompetentní učitele. Feldenkraisem se nechal inspirovat například Morowitz při vytváření své techniky boje s tupými zbraněmi.

²⁶ NARDIA, Avi a Albert TIMEN. *Kapap Combat Concepts: Martial Arts of the Israeli Special Forces*. s. 16. ISBN 978-0253333872.

²⁷ *tamtéž*

²⁸ MOR, Guy. *History and Singularity of Krav-Maga*

Feldenkrais do Palestiny dorazil v roce 1919 a do Hagany vstoupil v roce jejího založení, když mu bylo 16 let. Během svého prvního, jedenáctiletého pobytu v Palestině dodělal ve 23 letech střední školu, pracoval jako stavební dělník a věnoval se bojovým uměním. V rámci svého působení v Haganě se zúčastnil několika násilných potyček a bojů s arabskou populací. Feldenkrais často přičítal smrt a zranění svých spolubojovníků japonskému bojovému umění džúdzucu, a dokonce namítal, že kdyby se tomuto umění nevěnovali, možná by z boje utekli a zůstali naživu.²⁹

Pocit určité „nepřemožitelnosti“ vyplývající z fyzické a technické nadřazenosti byl a je u praktikantů bojových umění, sportů a sebeobránných stylů velmi častý. Nicméně vždy závisí jen a pouze na individuálních schopnostech jednotlivce přenést nabyté zkušenosti z tělocvičny do skutečného světa. Typ konkrétního bojového stylu je až sekundární, (téměř) každý styl dokáže svému praktikantovi v kritických situacích buď pomoci, nebo pouze poskytnou falešný pocit bezpečí a ve výsledku ublížit.

Feldenkrais proto upustil od konvenčního stylu trénování džúdzucu a rozhodl se vytvořit své vlastní „džúdzucu“, ve kterém se zaměřil na svoji novou techniku *první přirozené reakce na útok*. Podle něj všichni lidé instinktivně reagují na náhlou agresi určitým způsobem. Na této první podvědomé obranné reakci následně postavil metody, s jejichž pomocí mělo dojít k zneškodnění útočníka a deeskalaci situace. Svě metody představil v knize *Džúdzucu a sebeobrana*, kterou vydal v roce 1931. Ve své knize popsal, vedle technik proti napadení nožem a tupým předmětem, také obranu proti zvířeti, zbraním střelným nebo sebeobranu pro ženy. Zároveň varoval před používáním větší než potřebné síly a zmínil potenciální právní následky nepřiměřené sebeobrany. *Džúdzucu a sebeobrana* se stala výcvikovou příručkou Hagany a posloužila jako základní stavební kámen stylů *kapap* (Krav Panim el Panim – boj tváří v tvář) a následně krav maga.³⁰

²⁹ FELDENKRAIS, Moshe a Moti NATIV. *JIU-JITSU and SELF DEFENSE*.

³⁰ *tamtéž*

1.4 Kapap (Krav Panim el Panim)

V průběhu 30. let 20. století se v Palestině zformoval první ucelený sebeobranný systém nazývaný *Krav Panim el Panim* (v překladu „boj tváří v tvář“), zkráceně *Kapap*. Významným krokem ve vývoji *kapapu* bylo spojení *Hagany* s dělnickou sportovní organizací *Ha-Po'el* („dělník“).³¹ Toto spojení fakticky umožnilo pod maskou sportu ukrýt vojenský výcvik členů *Hagany* před britskou civilní správou.³² Zároveň se do vojenského výcviku zakomponovaly, vedle již zaběhnutých sportů jako byl box, řeckořímský zápas nebo džúdzucu, nové atletické prvky. Čelním představitelem vývoje *kapapu* byl, až do své smrti v roce 1941, vojenský instruktor *Hagany* a juda Geršom Kofler.³³

Jako pro *kapap* charakteristickou formou boje by se dala označit metoda použití tupých/drtivých zbraní, jež pro potřebu *Hagany* vyvinul Meishel Horowitz a Menaše Harel (viz výše). Prvotním impulzem pro vytvoření takovéto formy boje bylo pro Horowitze propuknutí demonstrací proti tzv. *MacDonaldově bílé knize*, což byl dokument uzákoněný v roce 1939, pojmenovaný po ministru pro kolonie Spojeného království Malcolmu MacDonaldu, který omezoval židovskou emigraci do Palestiny a skupování půdy.³⁴ Demonstrace byly potlačovány britskými bezpečnostními složkami používajícími proti demonstrantům především obušky. Horowitz a jeho kolegové se při vymýšlení této metody inspirovali Feldenkraisem (viz výše) a postavili ji také na využití tzv. první podvědomé reakce na napadení. Systém boje s tupými zbraněmi představoval velký zlom v obranyschopnosti židovské populace. Dnes se stále můžeme setkat s kluby, které nabízejí tréninky „*kapapu*“, nicméně nejde o ten původní *kapap*, který ve 30. letech vyvíjeli zmínění instruktoři, a který se nakonec ve 40. letech přejmenoval na krav maga.³⁵

³¹ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga

³² History. *Hapoel* [online]. [cit. 2024-02-02],

³³ NARDIA, Avi a Albert TIMEN. *Kapap Combat Concepts: Martial Arts of the Israeli Special Forces*. s. 16. ISBN 978-0253333872.

³⁴ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga

³⁵ HAREL, Tsach. The creation of Kapap. *Israeli Krav Maga* [online]. 2022, [cit. 2024-02-03].

1.5 Imrich Lichtenfeld

Jak se ukázalo, u krav magy nenalezneme žádný oficiální začátek ani žádného legendárního zakladatele, se kterými se můžeme běžně setkat u „tradičních“ (především východoasijských) bojových umění³⁶, jako příklad si uveďme Masutacu Ójama, zakladatele školy kjokušin karate.

Krav maga se zrodila z několik dekád trvající potřeby vyvinout efektivní způsob boje, díky němuž by se mohli židovští obyvatelé a špatně vyzbrojené lidové milice bránit a přežít v nepřátelském prostředí Levanty. A zatímco krav maga nebyla projektem jednotlivce, nýbrž celé skupiny vojenských instruktorů, z nichž každý poskytoval nově se formujícímu stylu své vlastní poznatky a zkušenosti³⁷, objevuje se jedno jméno, jež je v současné době velmi často skloňováno právě jako legendární zakladatel tohoto stylu: Imrich „Imi“ Lichtenfeld (1910-1998).³⁸ Proč tomu tak je a nakolik je toto označení Lichtenfelda oprávněné si ukážeme v následujících odstavcích a kapitolách.

Imrich Lichtenfeld se narodil do židovské rodiny v Budapešti a vyrostl v Bratislavě.³⁹ Od mládí se věnoval řadě sportů, zejména pak boxu, zápasu a gymnastice. Lichtenfeldovou inspirací v mládí byl jeho otec Šmuel Lichtenfeld, bratislavský policista a následně vrchní inspektor kriminální policie.⁴⁰ Vítězství národního socialismu v Německu a rozmach antisemitismu v Evropě ve 30. letech zintenzivnil konfrontace mezi Židy a fašistickými skupinami v jednotlivých evropských státech. Lichtenfeld v Bratislavě během potyček získal zkušenosti s bojem takzvaně „na ulici“ a zjistil, jaké techniky boje v reálných situacích doopravdy fungují a proč.⁴¹ V té době tak začal formovat svůj vlastní jednoduchý styl sebeobrany, který by pomohl bratislavské židovské komunitě.

³⁶ KATZ, Moshe. *Israel, A Nation of Warriors*. s. 231. ISBN 978-1516826834.

³⁷ *tamtéž*

³⁸ MOLLE, Andrea. *Krav Maga and the Making of Modern Israel: For Zion's Sake*. s. 30. ISBN 978-1538143612.s. 30,

³⁹ *tamtéž*

⁴⁰ Our History. *Krav Maga Worldwide* [online]. [cit. 2024-03-13].

⁴¹ KATZ, Moshe. *Israel, A Nation of Warriors*. s. 232.

Lichtenfeld nakonec, kvůli stále sílícímu antisemitismu a všudypřítomnému nebezpečí v Bratislavě, včas zemi opustil a v roce 1942 dorazil do Palestiny. Po příjezdu byl naverbován do *Hagany* vrchním instruktorem pro Palmach Musou Zoharem a zapojil se tak do již více než deset let probíhajícího procesu vývoje vojenských metod.⁴² Průběžně se díky svým zkušenostem a inovativním nápadům vypracoval na pozici bojového, silového a kondičního instruktora elitních, úderných jednotek *Palmach*.⁴³ Lichtenfeld během 40. let začal pomalu ustupovat od již zavedené metody boje s tyčí/tupým předmětem a kladl při výcviku boje zblízka, jak proti neozbrojenému, tak proti ozbrojenému útočníkovi větší důraz na džúdzucu.⁴⁴

Mezi lety 1947-1948 vytvořili bývalí žáci Geršoma Koflera (1906-1941) a Jehudy Markuse (1912-1945) příručku, kde shrnuli různé techniky a cvičení svých učitelů pro boj zblízka, pod názvem *Judo Shimushi* (v překladu „praktické/aplikovatelné judo“).

1.6 Krav maga po vzniku státu Izrael

Stát Izrael vyhlásil nezávislost 14. května 1948. Jen o dva týdny později byly vytvořeny *Izraelské obranné síly* (IOS), od této chvíle jediná, oficiálně uznaná, vojenská větev izraelských bezpečnostních složek. V době svého založení IOS stavěly na materiálech, metodách a instruktorech *kapapu*. Během prvního desetiletí existence IOS (1948-1958) bylo pro metody a výcvik boje zblízka používáno několik různých názvů, všechny ale označovaly ten samý systém.⁴⁵ Zaměňovanými názvy byly: *kapap*, *Judo Shimushi* a *krav maga*.⁴⁶

Z používání těchto vzájemně zaměňovaných názvů vyplývá, že sebeobranný systém, který dnes nazýváme krav maga, nebyl v době svého formování (40.-50. léta) považován za odlišný od stylu *kapap*, který, jak jsme si již ukázali, vznikl od 30. let. Pouze se jednalo o jiné označení totožné metody boje.

⁴² GASCON, Miguel Angel a Noah GROSS. INTERVIEW WITH NOAH GROSS ABOUT THE HISTORY OF ISRAELI MARTIAL ARTS. *A. C. T. CHAPTERS WORLDWIDE* [online]. [cit. 2024-02-06].

⁴³ SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies* [online]. 2021, **11**, 110-121 [cit. 2024-03-22].

⁴⁴ KATZ, Moshe. KRAV MAGA HISTORY. *Israeli Krav International* [online]. [cit. 2024-02-06].

⁴⁵ GASCON, Miguel Angel a Noah GROSS.

⁴⁶ *tamtéž*

Hagana a ostatní milice byly po vzniku státu začleněny do jednotné izraelské armády. Lichtenfeldovi byla zachována jeho pozice bojového a silového instruktora pro IOS a během svého působení pracoval na systematizaci krav magy.⁴⁷ Na konci 50. let byla vydána nová metodologická příručka pro výcvik boje zblízka, která měla nahradit, po více než deseti letech používání, příručku *Judo Shimushi*. Tento nový instruktážní dokument nesl název krav maga (v hebrejštině *boj zblízka*). Na přelomu 50. a 60. let, po téměř 30 letech formování a utváření, tedy došlo k oficiálnímu pojmenování stylu.

Imrich Lichtenfeld z armády odešel v roce 1964, ve svých 54 letech, a začal pracovat na transformování soudobé vojenské krav magy na civilní.⁴⁸ Dnes je jméno Imricha Lichtenfelda tak silně spojené s krav magou, že je mnohokrát v literatuře a na webových stránkách klubů nabízejících hodiny krav magy sporně nazýván jejím zakladatelem. Lichtenfeld beze sporu zanechal během své služby v armádě velkou stopu na vývoji krav magy. Nicméně, jak jsme si již v předchozí části ukázali, on sám v žádném případě systém krav maga nevynalezl. Pouze se připojil do již probíhajícího procesu vytváření tohoto stylu.⁴⁹ V době jeho příjezdu do Palestiny byl přeci *kapap* (přímý předchůdce krav magy) již zcela zaběhnutým sebeobránným systémem používaným členy Hagany a dalších polovojenských organizací.⁵⁰ Co ovšem udělal jako první, bylo nabízení tréninku krav magy civilistům a jejího dalšího přizpůsobení a vývoji tak, aby byla pro tento účel použitelnější. Lichtenfeld tak tedy není zakladatelem krav magy, jako takové. Ale, zde již bez pochyby, je zakladatelem její civilní verze. V úvodní fázi byl trénink civilní krav magy podobný tomu vojenskému a přizpůsobování krav magy „civilním“ potřebám trvalo několik let.

⁴⁷ KATZ, Moshe. KRAV MAGA HISTORY. *Israeli Krav International* [online]. [cit. 2024-02-06].

⁴⁸ SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies*

⁴⁹ KATZ, Moshe. KRAV MAGA HISTORY.

⁵⁰ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga

2. Civilní krav maga

V prvopočátcích se civilní krav maga vyučovala na dvou místech, v Tel Avivu a v Netanji.⁵¹ Lichtenfeld už při rozvoji izraelských bojových stylů během svého působení v armádě prosazoval, stejně jako Kofler a Markus před ním, používání zejména (někdy dle aktuálních potřeb upravených) technik převzatých z juda před jinými. Nepřekvapí tak, že judo bylo jednou z jeho hlavních inspirací i při vytváření civilní krav magy. Velkým krokem podniknutým v 60. letech, byť na první pohled se člověku může zdát nepodstatným, jež vedl k odlišení civilní krav magy od té vojenské, bylo implementování systému technických stupňů juda, které jsou od sebe odlišovány barevnými pásky (obi), a zavedlo se i nošení kimona (keiko gi) během tréninku.⁵²

Technické stupně civilní krav magy přímo odpovídají těm v judu. Ty jsou rozdělené na žákovské technické stupně (6. až 1. KJÚ) a mistrovské technické stupně (1. až 10. DAN). Barvy obi náležejících k jednotlivým technickým stupňům vypadají následovně:

- 6. KJÚ – bílá
- 5. KJÚ – žlutá
- 4. KJÚ – oranžová
- 3. KJÚ – zelená
- 2. KJÚ – modrá
- 1. KJÚ – hnědá
- 1. – 10. DAN – černá

Každý technický stupeň má svůj vlastní soubor dovedností a technik, které praktikant musí ovládat. Postoupení na vyšší technický stupeň je vždy podmíněno zkouškou, při které praktikant musí zkoušející komisi prokázat zvládnutí dovedností ze svého aktuálního technického stupně a zároveň dovedností ze stupně, na který se snaží postoupit.

Stejně jako tomu je u tradičních japonských bojových umění, založení vlastního stylu automaticky neznamená získání 10. DAN. Lichtenfeldovi byl udělen 1. DAN v civilní krav maze v roce 1969 Israelskou sportovní asociací pod společným vedením sportovních organizací *Makabi* a *Ha-Po'el*.⁵³

⁵¹ SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies*

⁵² CHEUNG, Matt. *Krav Maga The official Israeli self-defense system* [online]. Wudang Martial Arts Center, 2001, s. 9 [cit. 2024-02-09].

⁵³ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga

Možnou alternativou k japonskému systému technických stupňů je systém používaný například ve skandinávských zemích, ve kterém jsou technické stupně rozděleny do 4 úrovní (praktikant/začátečník, absolvent/pokročilý, expert, mistr), první tři úrovně jsou dále rozděleny do dalších 5 podstupňů, mistrovská úroveň do 3.⁵⁴ Úrovně odpovídají požadované znalosti technik z japonským kjú a dan následovně:⁵⁵

Začátečník 1 a 2 – 5. KJÚ (žlutý pás)

Začátečník 2 a 3 – 4. KJÚ (oranžový pás)

Začátečník 5 a Pokročilý 1 – 3. KJÚ (zelený pás)

Pokročilý 2 a 3 – 2. KJÚ (modrý pás)

Pokročilý 4 a 5 – 1. KJÚ (hnědý pás)

Expert 1 až 5 – prvních 5 úrovní DAN

Mistrovská úroveň 1 až 3 – 6. – 10. DAN

Vojenskou cvičební uniformu vystřídala v tělocvičnách na trénincích civilní krav magy kimona (keigo gi). Barva kimona je typicky bílá, ale může být i jiná, především pak buď černá, modrá nebo fialová, ale objevuje se i červená. Barva kimona na rozdíl od barvy obi nic neznamená. Přejímání japonských zvyklostí, jako jsou technické stupně, pásy a cvičební úbory, a jejich následná implementace do krav magy dodnes vyvolává značnou kontroverzi u některých lidí, kteří krav magu praktikují. Některé školy a organizace proto tyto japonské „inovace“ kompletně zavrhnou, protože mají údajně krav magu zbytečně komplikovat a odvádět ji od jejího původního zaměření.⁵⁶ Jiné to naopak považují za Lichtenfeldovu tradici.

V roce 1971 Lichtenfeld v Netanji, pod záštitou Wingateského institutu sportu a tělesné výchovy, zorganizoval první, šestitýdenní kurz pro budoucí 1. generaci cvičitelů a instruktorů civilní krav magy.⁵⁷ Na tomto kurzu byl Lichtenfeldem udělen i první černý pás. Prvním, kdo získal 1. dan, byl jeden z nejlepších Lichtenfeldových žáků té doby Eli Avikzar.⁵⁸ Další takovéto kurzy proběhly v letech 1975 a 1976.⁵⁹

⁵⁴ CHEUNG, Matt. s.15

⁵⁵ *tamtéž*

⁵⁶ KMG RANKING AND DIPLOMAS. *Krav Maga Global* [online]. [cit. 2024-02-15].

⁵⁷ MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga

⁵⁸ IMI (LICHTENFELD) SDE-OR. *The Academic College Levinsk-Wingate* [online]. [cit. 2024-02-11].

⁵⁹ SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies*.

2.1 Organizace krav magy

S tím, jak se civilní krav maga rozšiřovala a objevovali se stále noví instruktoři a cvičitelé, vyvstala potřeba vzniku oficiální organizace, která by jednotlivé kluby zastřešovala a vytvářela kurikulum, podle kterého by se školy krav magy řídily. *Izraelská asociace Krav Maga* (Israeli Krav Maga Association, IKMA) vznikla v roce 1978.⁶⁰ Lichtenfeldovými spoluzakladateli IKMA bylo několik jeho žáků, patřil mezi ně např. Eli Avikzar nebo současný předseda asociace Chajim Gidon, který je ve funkci od roku 1994.⁶¹

V roce 1981 IKMA uskutečnila první mezinárodní kurz pro instruktory krav magy. Tohoto kurzu se účastnil i Darren Levine, který se silně zasloužil o rozšíření krav magy do Spojených států amerických. Levine získal první dan/expert level 1 v roce 1983. V únoru 1992 získal pátý dan, čímž se stal nejvýše postaveným instruktorem krav magy mimo Izrael. Na šestý dan/první mistrovský stupeň dosáhl v roce 1997.⁶² Levine stál v roce 1999 u založení americké organizace *Krav Maga Worldwide (KMW)*, která dnes školí své vlastní instruktory a za uhrazení licenčního poplatku poskytuje školám práva na označení svojí ochrannou známkou. Pod *Krav Maga Worldwide* spadá více než 100 škol krav magy ve 37 státech USA, Mexiku, Kanadě, Irsku, Francii, Belgii, Lucembursku, Nizozemsku a Japonsku.

Během 80. let nastal uvnitř asociace konflikt ohledně vývoje krav magy a jejího směřování. Došlo tak k prvnímu štěpení organizace. Prvními, kdo se od IKMA odtrhli, byli Eli Avikzar, který založil organizaci K.A.M.I a Jaron Lichtenstein – organizace BUKAN (1. dan udělen Lichtenfeldem v roce 1978).⁶³ U obou organizací nalezneme dodnes silnou orientaci na japonské technické stupně, barevná obi a nošení kimona. Tyto přejaté prvky jsou v kruzích krav maga terčem časté kritiky a je na ně nahlíženo jako na nežádoucí.

⁶⁰ ELI AVIKZAR. *The Academic College Levinsk-Wingate* [online]. [cit. 2024-02-13].

⁶¹ Founders. *Israeli Krav Maga Association* [online]. [cit. 2024-02-14].

⁶² LICHTENFELD, Imrich a Eyal YANILOV. *Krav Maga: Umění čelit ozbrojenému protivníkovi*, s. 234. ISBN 80-206-0689-0.

⁶³ SCHAFLECHNER, Jürgen. *Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel*. *Martial Arts Studies*

Zatímco dnes se již od japonských tradic v krav maze spíše upustilo a podle Lichtenfelda samotného by člověk měl trénovat v různých podmínkách a úbořech,⁶⁴ BUKAN nepřipouští možnost trénovat v něčem jiném než právě v kimonu.⁶⁵

Pro moderní vývoj a současný stav, v jakém se krav maga nachází, byl zásadní definitivní rozpad téměř celého původního členského jádra IKMA v polovině 90. let v důsledku osobních a profesních sporů a neshod Lichtenfeldových nejstarších žáků. Neshody panovaly zejména kolem vyučovaných technik, vedení organizace, ale také kvůli franšizingu, komercializaci a snahách škol krav magy nalákat co nejvíce studentů. Což na jednu stranu znamenalo vyšší zisky, ale utrpěla tím kvalita tréninku. Rozkol nastal na přelomu let 1995 a 1996. IKMA opustil například Lichtenfeldův patrně dnes nejznámější žák Ejal Janilov a s ním Avi Mojal, kteří společně založili *Mezinárodní federaci Krav Maga* (International Krav Maga Federation, IKMF), dále v roce 1996 IKMA opustil Chajim Zut, zakladatel *Krav Maga Haim Zut*.⁶⁶ Předsedou IKMA se po Lichtenfeldovi stal jeden z původních zakladatelů asociace Chajim Gidon. Ten organizaci přejmenoval na IKMA Gidon System.

IKMF je dnes největší mezinárodní organizací krav magy na světě. Kluby spadající pod IKMF se nacházejí ve většině zemí Evropy, Severní i Jižní Ameriky, většině států jihovýchodní Asie, ale také v Kazachstánu, Angole, Jihoafrické republice nebo na Pobřeží slonoviny.⁶⁷ IKMF se, podobně jako její předchůdkyně IKMA, po 15 letech své existence rozdělila. V roce 2010 ji opustil Ejal Janilov a založil svoji vlastní organizaci, kterou nazval *Krav Maga Global (KMG)*.⁶⁸ Důvodem k rozdělení byly, jako v případě IKMA, neshody ohledně řízení organizace mezi oběma zakladateli. Předsedou *Mezinárodní federace Krav Maga* je dodnes Avi Mojal.

⁶⁴ LICHTENFELD, Imrich a Eyal YANILOV. *Krav Maga: Umění čelit ozbrojenému protivníkovi*, s. 224. ISBN 80-206-0689-0.

⁶⁵ BUKAN. *BUKAN School of Krav Maga* [online]. [cit. 2024-02-14].

⁶⁶ SCHAFLECHNER, Jürgen. *Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel*. *Martial Arts Studies*

⁶⁷ INTERNATIONAL KRAV MAGA FEDERATION & ACADEMY. *Krav Maga – IKMF* [online]. [cit. 2024-02-19].

⁶⁸ SCHAFLECHNER, Jürgen. *Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel*. *Martial Arts Studies*

Održena organizace krav magy Chajima Zuta dodnes stále tvrdí, stejně tak jako většina lokálních i nadnárodních organizací, že se svým održením od IKMA v 90. letech snažila „tu pravou“ (civilní) krav magu chránit.⁶⁹ To znamenalo zajistit, aby nevznikaly kluby, které by trénink nabízely pod jiným názvem než krav maga. Dále se postarat o to, aby byla praktikována tak, jak to Lichtenfeld zamýšlel. A nakonec, aby nedocházelo k nechtěnému zjednodušení, kterým by tento bojový systém utrpěl na efektivitě. Na druhou stranu fyzicky méně náročný trénink, pro masy maskovaný jako nejkvalitnější a nejefektivnější sebeobranný systém na světě, který je navíc založený na tradici izraelské armády, by, jak jsme toho konec konců ve 21. století svědky, měl dokázat nalákat více potenciálních zájemců. Což by pak vedlo k vyšším příjmům pro všechny v organizaci, od předsedy, přes vedoucí jednotlivých klubů až po instruktory.

Je tedy na místě si položit otázku nakolik byl opravdu rozpad IKMA motivován nejlepšími úmysly „ochránit“ krav magu každého jednotlivého žáka a následovníka Lichtenfelda a nakolik šlo o boj o moc, ve kterém každý hájil jen své individuální zájmy a ve výsledku chtěl na krav mazu pouze co nejvíce vydělat.

2.2 Otázka nástupnictví

Chajim Zut (1935-2020) se považoval za Lichtenfeldova nejstaršího žáka.⁷⁰ Poprvé se měli setkat v 50. letech během výcviku v armádě, když Zutovi bylo přibližně mezi 18 až 20 lety.⁷¹ Po Lichtenfeldově odchodu z armády v roce 1964 ho Zut následoval a začal pod ním cvičit i v civilní krav mazu. Do Lichtenfeldovy smrti (1998) dosáhl Chajim Zut minimálně na 7. dan. I přestože nebyl nejvýše hodnoceným Lichtenfeldovým žákem, považoval se za jeho nástupce a až do své smrti se nechal uvádět jako velmistr Chajim Zut, 10. dan. Dnes má *Krav Maga Haim Zut* školy v 9 zemích světa.

⁶⁹ History. *Krav Maga Haim Zut* [online]. [cit. 2024-02-19].

⁷⁰ Battle Royale Over Rightful Heir to Israeli Self-Defense Discipline. *The New York Times* [online]. 2017 [cit. 2024-02-24].

⁷¹ History. *Krav Maga Haim Zut*

Ačkoliv Lichtenfeld nikdy nikoho svým nástupcem nezvolil, jeho nejstarší žáci si tento titul často sami přisvojovali. Již byl zmíněn Chajim Zut. Dalším takovým je Chajim Gidon, narozený v roce 1944. Stejně jako Zut, i Gidon se s krav magou poprvé setkal v armádě a pak oba byli mezi prvními, kdo ji pod Lichtenfeldem trénovali jako civilisté v první polovině 60. let. Na konci 70. let se Gidon spolupodílel na založení první asociace krav magy, kterou nakonec převzal a vede ji dodnes. V roce 1996 Gidon a Eli Avikzar (1947-2004), zakladatel odtržené organizace *K.A.M.I – Israeli Krav Magen Association*, získali od Lichtenfelda 8. dan.⁷² Je až překvapivé, jak rychle po Lichtenfeldově smrti (1998) dokázali Gidon s Avikzarem dosáhnout na 10. dan. Ten jim byl udělen již v roce 1999.⁷³ Proces postupu z 8. danu na 10., který typicky může trvat i dvě až tři dekády a je podmíněn zásluhami o rozvoj stylu, tak krav maga zvládla za pouhé tři roky. Poté, co se Chajim Gidon stal předsedou IKMA, rozšířil název organizace na *Israeli Krav Maga Association – Gidon System*. Gidon, který podobně jako Chajim Zut používá pro krav magu poněkud obskurní titul *velmistra* a označuje se za jediného pravého Lichtenfeldova nástupce, dodnes osobně vede kurzy krav magy pro veřejnost. Současnými předními instruktory IKMA – Gidon System jsou Gidonův syn Noach (5. dan) a David Kahn (4. dan) pro IKMA ve Spojených státech amerických. Kahn je navíc autorem několika publikací o krav maze. V oblasti sebeobranu vyzdvihuje Chajim Gidon především důležitost pokusu o útěk z vyvstalé konfrontace, pokud je to možné. Dále pak klade důraz na psychiku a na to, jak „nezamrznout na místě“ v případě napadení. Toto se v žádném případě ale nedá považovat za jedinečný náhled na sebeobranu *Gidonova systému*, jelikož upřednostňování vyhýbat se konfliktu a snahy o jeho deeskalaci v případě, že nastane, jsou prvky, které po pár měsících tréninku pochytí každý, alespoň průměrně zdatný, praktikant jakéhokoliv bojového sportu a umění.

⁷² Battle Royale Over Rightful Heir to Israeli Self-Defense Discipline. *The New York Times* [online]. 2017 [cit. 2024-02-24].

⁷³ About the Founder. *Israeli Krav Magen Association* [online]. [cit. 2024-02-24].

Poslední široce uznávanou autoritou krav magy, která stojí za zmínku a je v určitých kruzích považována za Lichtenfeldova nástupce, je Ejal Janilov. Janilov se narodil v Izraeli v roce 1959. Tím se řadí mezi mladší z představených postav, které se nějakým způsobem angažovaly ve vývoji moderní civilní krav magy. Krav magu začal Janilov trénovat pod Eli Avikzarem v roce 1973. A rok nato již trénoval u Lichtenfelda samotného.⁷⁴ Průběžně se Janilov vypracoval mezi nejlepší Lichtenfeldovy žáky a často mu a Avikzarovi během tréninků vypomáhal jako asistent.⁷⁵ Janilov se z pozice asistenta dostal na úroveň hlavního trenéra a byl vedle Lichtenfelda jedním z vedoucích instruktorů na prvním mezinárodním kurzu krav magy v roce 1981. V polovině 80. let, v době, kdy se Jaron Lichtenstein a Eli Avikzar jako první oddělili od IKMA, aby založili vlastní organizace Krav Magy, pracovali Janilov s Lichtenfeldem na vytváření nových technik, vylepšování těch existujících a obecně se snažili krav magu povznést na vyšší úroveň. Výsledkem jejich více než desetileté práce byla řada instruktážních manuálů a videí s určitou relevantností dodnes. Jelikož se ale doba mění a existují nové typy zbraní, které před 40 lety nebyly, je potřeba, aby se i sebeobránné systémy nadále vyvíjely, mají-li stále fungovat. Janilov vedl kurzy krav magy jak civilní, tak vojenské pro útvary bezpečnostních složek, soukromých bezpečnostních firem a soukromých vojenských společností v Izraeli i v zahraničí.⁷⁶ V roce 1996 společně s Avi Mojalem založili IKMF. Místopředsedou byl až do roku 2010, kdy IKMF opustil a založil vlastní organizaci *Krav Maga Global*. Lichtenfeld v roce 1997 Janilovovi udělil diplom „*Founder's Diploma of Excellence*“. Právě díky tomu je Janilov svými následovníky považován za pravého Lichtenfeldova nástupce. Stejně ocenění získal ještě Darren Levine.⁷⁷

⁷⁴ About Krav Maga Global. *Krav Maga Global* [online]. [cit. 2024-02-23].

⁷⁵ LICHTENFELD, Imrich a Eyal YANILOV. *Krav Maga: Umění čelit ozbrojenému protivníkovi*. s. 233. ISBN 80-206-0689-0.

⁷⁶ *tamtéž*

⁷⁷ Our History. *Krav Maga Worldwide* [online]. [cit. 2024-03-13].

Janilovova *Krav Maga Global* sídlí v Izraeli a dnes patří mezi největší organizace krav magy na světě. Uvádí, že má přes 700 přidružených škol ve více než 60 zemích, mimo jiné i v České republice.⁷⁸

Krav Maga Global, International Krav Maga Federation, Krav Maga Worldwide, Krav Maga BUKAN, IKMA – Gidon System, Israeli Krav Magen Association, Krav Maga Haim Zut. To vše jsou, větší či menší, nadnárodní organizace krav magy, které se v průběhu let oddělily od původní IKMA. Všechny sdílí určité podobnosti. Není netypické, aby organizace nebo škola (např. BUKAN odmítá jakékoliv jiné označení než škola, ačkoliv se svým fungováním od ostatních příliš neliší)⁷⁹ nazývala svého současného předsedu, v případě, že původní zakladatel již nežije, nejvýše postaveným instruktorem krav magy na světě, tzn. že dosáhl nejvyššího danu nebo mistrovské úrovně 3 (podle toho, který ze systémů technických stupňů daná organizace a její školy používají), a zároveň jej prohlašovala za Lichtenfeldova nejtalentovanějšího žáka a jednoho z jeho nejbližších přátel. Dále každá z organizací tvrdí, že právě její krav maga je ta pravá a je praktikována ve školách jí přidružených tak, jak to Lichtenfeld zamýšlel. Všudypřítomným argumentem pro rozpad původní IKMA je komercializace krav magy v 80. a 90. letech a její přílišné zjednodušování, aby byla sympatická pro co nejvíce lidí, na čemž ale měla utrpět efektivita. Paradoxně se každý obával komercializace a chtíče po penězích ostatních, nikdo ale neváhal se při první příležitosti odtrhnout a založit vlastní organizaci, která bude od svých přidružených škol vyžadovat pravidelné členské a licenční poplatky za užívání názvu, loga a metodologie.

Mnoho organizace krav magy obvykle neopomene zmínit tvrzení, že trénink krav magy nabízí nejefektivnější způsob sebeobrany na světě. Toto tvrzení, nejen, že je velmi smělé, ale zároveň velmi zavádějící, nesprávné a napomáhá mnohdy z krav magy vytvářet terč posměchu ostatních bojových stylů.⁸⁰

⁷⁸ About Krav Maga Global. *Krav Maga Global* [online]. [cit. 2024-02-23].

⁷⁹ BUKAN. *BUKAN School of Krav Maga* [online]. [cit. 2024-02-14].

⁸⁰ KAHN, David. I AM CONCERNED FOR THE FUTURE OF KRAV MAGA. *David Kahn Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-22].

2.3 Účinnost civilní krav magy a následky komercializace

Krav maga si historicky zakládala na využívání technik relativně snadných na naučení a provedení, dále na rychlosti a intuitivních reakcích v případě napadení, tak jak to jako první představil dr. Feldenkrais a po něm rozvíjeli další. V počátcích tzn. v době Feldenkraise, Horowitze, Koflera a dalších bylo potřeba co nejrychleji předat, pokud možno co nejvíce informací a poskytnout co nejefektivnější výcvik příslušníkům, často velmi špatně ozbrojených, židovských milic tak, aby se tyto milice dokázaly postavit lépe vyzbrojenému a početnějšímu protivníkovi. Dnes se ovšem většina zájemců o tento bojový styl nenachází v přímém každodenním ohrožení na životě a čas obecně nehraje proti nim, když přijde na učení se v bojových schopnostech. Bylo by dobré si tak položit otázku, zdali je dnes krav maga stále v civilním sektoru relevantní a jestli by nebylo vhodnější si, v případě zájmu o bojová umění a schopnost ubránit se, zvolit jiný styl.

Školy krav magy by měly být schopny poskytnout svým členům, kteří po určité časové období konsistentně trénují, široký zásobník technik a znalostí použitelných v „reálných situacích“. Tím je myšleno jakékoliv napadení a konfrontace, která se odehrává mimo kontrolované prostředí tělocvičny/tréninkových prostor nebo soutěží. Krav maga byla původně zamýšlena pouze jako sebeobranný systém, ne jako sportovní aktivita se soutěžení. Od prvních let 21. století se ale můžeme setkat s více či méně pravidelně pořádanými lokálními i mezinárodními turnaji. Sebeobranné techniky proti napadení sečnými, bodnými, tupými a střelnými zbraněmi jsou doplněny o údery, kopy, techniky držení, škrčení a páčení, které jsou přejaty z jiných sportů a umění. Krav maga je často kritizována ostatními bojovými styly z důvodu nepravidelného volného sparingu, tzn. tréninkového boje se soupeřem, nebo jeho kompletní absence, jelikož má krav maga být příliš nebezpečná.⁸¹

⁸¹ KATZ, Moshe. *Israel, A Nation of Warriors*. s. 233. ISBN 978-1516826834.

Školy, jichž se to týká, to ospravedlňují tím, že ne vždy se bude člověk na ulici bránit neozbrojenému protivníkovi, nebo že protivník bude pouze jeden. Což jsou faktory, proč je do tréninku údajně nemožné sparring zahrnout. Místo toho upřednostňují nácvik předem sestavených kombinací z manuálu pro instruktory dané školy.⁸²

Vyhýbání se sparringům ovšem neplatí absolutně a kvalitní škola tuto klíčovou součást tréninku nevynechá. Sparring má pak zpravidla podobu toho v thajského boxu, potažmo kickboxu či smíšených bojových umění. Jelikož to není primárním cílem tréninku, bývají praktikanti krav magy techniky na nižší úrovni, než je tomu například v boxu nebo muay thai. Zde by někdo mohl konstatovat, že ale krav maga připravuje na „reálné situace bez pravidel“ a na ulici těžko můžeme očekávat technický boj. Ano, je velmi nepravděpodobné, že na ulici budeme napadeni někým, kdo má alespoň základní zkušenosti s bojovými sporty, potažmo uměními.

Sparring představuje kritickou součást pokročilého tréninku.⁸³ Není možné se připravit na boj, pokud nikdy nebude člověk bojovat. Na jednu stranu je velmi důležité vědět, v případě, že se člověk sebeobraně věnuje, jak odzbrojit protivníka se sečnou, bodnou, tupou nebo střílnou zbraní. Je ale stejně tak důležité naučit tělo a mysl jaké to je, když je udeřeno nebo kopnuto.⁸⁴ Cvičný boj, ve kterém praktikanti spontánně využívají své znalosti ovládnutých technik pod dohledem instruktora, je nejlepší způsob, jak se fyzicky i duševně připravit na reálnou situaci a zdokonalit se v instruktorem povolených, ofensivních a defensivních technikách pro sparring.

Důvodů, proč by člověk měl usilovat o správnou techniku úderů a kopů je několik; Jak bylo uvedeno výše, dnes již většina lidí nežije ve stavu, kdy je k dispozici pouze pár týdnů na přípravu a naučení se základů. Je tak více času na to, se techniku naučit správně. Dále správná technika poskytuje výhodu nad protivníkem, který v případě, že je neozbrojený, jen velmi zřídka ví, co dělá. Technicky špatně provedený úder horní či dolní končetinou naopak může toho, kdo ho provádí, ohrozit.

⁸² KAHN, David. I AM CONCERNED FOR THE FUTURE OF KRAV MAGA. *David Kahn Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-22].

⁸³ Learning How to Take a Hit. *Krav Maga Worldwide* [online]. [cit. 2024-03-23].

⁸⁴ *tamtéž*

Jelikož špatná technika úderu může vést k poranění části končetiny při nárazu nebo ke kompletnímu odkrytí hlavy. Během tréninku je chyba maximálně potrestána sparringpartnerem, v případě skutečného ohrožení může v nejkrajnějších případech zapříčinit smrt.

Nácviku boje by pak mělo odpovídat i používané tréninkové vybavení. Lichtenfeld kladl velký důraz na bezpečnost při tréninku.⁸⁵ Tréninkové vybavení má za účel, co nejvíce snížit pravděpodobnost výskytu zranění, ale na druhou stranu nesmí příliš snižovat efektivitu samotného nácviku. Mezi základní ochranné prvky na tréninkový boj patří chrániče zubů, holení, loktů a kolen, dále boxerská helma a v případě, že není možné používat boxerské rukavice, aby mohli mít cvičící volné prsty, je bezpečnější upřednostnit rukavice na karate, nejlépe ty schválené *Světovou federací karate*, před MMA rukavicemi. Poznají se podle štítku *WKF APPROVED*. U sparringů krav magy se lze setkat i s používáním vycpaných vest a helem s mřížkou přes obličej. Takovéto prvky jsou velice nežádoucí, jelikož úspěšně eliminují intenzitu nárazu úderu nebo kopu.

Instruktoři krav magy tvrdí, že své klienty připravují tím, co nazývají nejefektivnější způsob sebeobrany na světě.⁸⁶ To, zda bojový styl je či není efektivní málokdy závisí na stylu samotném a rozhodující je spíše to, jakým způsobem je předáván. Řecká krav maga organizace *Tactical Strength Guerilla* spadající pod Janilovovu *Krav Maga Global* nabízí za 2020,947 CZK⁸⁷ kurz v podobě celkem sedmihodinového videozáznamu, který prohlašuje, že ze zájemce udělá „skutečného válečníka“ z pohodlí domova.⁸⁸

2.4 Místo krav magy v bojových stylech

Podle *České Krav Maga Asociace* je hlavním rozlišujícím prvkem mezi krav magou a ostatními bojovými styly absence kat⁸⁹, propracovaných technických choreografií a absence pravidel, které lze nalézt v bojových sportech.⁹⁰ Kata je soubor logicky uspořádaných, po sobě jdoucích, blokujících a úderných technik v různých postojích, které se vykonávají za účelem zdokonalení se v daných technikách, fyzickému posílení, zlepšení reflexů a rychlosti.⁹¹

⁸⁵ LICHTENFELD, Imrich a Eyal YANILOV. *Krav Maga: Umění čelit ozbrojenému protivníkovi*, s. 222. ISBN 80-206-0689-0.

⁸⁶ Q&A with the Krav Maga instructor. *Sylvan Adams YM-YWHA* [online]. [cit. 2024-03-02].

⁸⁷ *Podle směnového kurzu ČNB k 11.3.2024*

⁸⁸ The Complete Course For Krav Maga. (Practitioner 1-5 Level). *Udemy* [online]. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.udemy.com/course/the-complete-course-for-krav-maga/?couponCode=ST14MT32124>

⁸⁹ Co je Krav Maga. *Česká Krav Maga Asociace* [online]. [cit. 2024-03-02].

⁹⁰ What is Krav Maga. *Tactica Krav Maga Institute* [online]. [cit. 2024-03-02].

⁹¹ NAKAYAMA, Masatoshi. Kata. *Japan Karate Do Hakua-Kai* [online]. [cit. 2024-03-02].

Typicky bývají součástí tradičních japonských bojových umění, ale s ekvivalentem katy se setkáme například i u korejských nebo kambodžských bojových umění.

Vyzdvihovat právě absenci kat jako přední z rozdílů mezi krav magou a většinou ostatních „bojových sportů“⁹² není správné, jelikož kata, v přeneseném významu mimo Japonsko sekvence po sobě přesně jdoucích technik, je omezena na pouze několik bojových umění. Stínové boxování není kata a je běžně součástí tréninků všech bojových stylů, které využívají úderů a kopy, mimo jiné i tréninků krav magy.

Bojová umění jsou pro mnoho lidí velmi citovou záležitostí a styl, do kterého investují svůj čas a peníze, považují, často až slepě, za ten nejlepší a nevyhnou se tendencím znehodnocovat všechny ostatní. Není jeden styl nebo systém, který by byl lepší a efektivnější než styly jiné. Protože každý se zaměřuje na něco jiného a má jiné cíle, metody, a především se neustále vyvíjí. Například hlavním zaměřením boxu je co nejefektivněji využít, jak defenzivně, tak ofenzivně, svých dvou dostupných „zbraní“; levé a pravé ruky, postoje, rychlosti a úhlů. Bojová umění jako muay thai, taekwondo a karate (šótókan, kjokušin, gódžú-rjú apod.) poskytují obrovský arsenál úderů dolními i horními končetinami. Brazílské džiu-džicu (BJJ) se zaměřuje na techniky škrcení a páčení, a to především v boji na zemi. Vše jsou to bojová umění, dnes praktikována zejména jako sporty, která lze v případě nouze převést do reálných situací. Každé poskytuje něco jiného a nelze jedno vyzdvihnout jako, ve všech situacích, efektivnější než ostatní. Bojové umění kali původem z Filipín, známé také jako eskrima nebo arnis, se zase specializuje na boj se sečnými a tupými zbraněmi.⁹³ Pak existují styly, jejichž hlavním cílem je sebeobrana, právě jako krav maga, systema, sambo nebo marto, které přejímají techniky z, mimo jiné, výše zmíněných stylů. Ty poté podle potřeby přizpůsobují a vyvíjejí své vlastní, například pro odzbrojení protivníka se střelnou nebo jinou zbraní nebo učí, jak se zachovat v případě napadení více útočníky.

⁹² Co je Krav Maga. *Česká Krav Maga Asociace* [online]. [cit. 2024-03-02].

⁹³ WILLINK, Jocko. *Discipline Equals Freedom: Field Manual*. s. 128 ISBN 978-1-250-15694-5.

Ačkoliv různé bojové styly bývají často terčem kritiky praktikantů jiných stylů, problém tkví spíše v nekvalitních školách a praktikantech samotných než v konkrétních stylech. S nekvalitními školami se lze setkat stejně tak v boxu a karate, jako v krav mace. Pokud škola jde o co nejvyšší příjem, musí upravit trénink tak, aby byl sympatický co nejširšímu okruhu lidí. Toho obecně docílí tím, že sníží náročnost tréninků.⁹⁴ Bojová umění mají schopnost člověka fyzicky i psychicky posílit, za předpokladu, že je daný člověk po určité období pravidelně vystavován fyzickému stresu, nepříjemným a nesnadným úkonům, které skutečný trénink obnáší. Trénink nemá být snadný a příjemný, protože ani věc sama, kvůli které je prováděn, tj. ubránit se v případě napadení, není snadná. Pokud je ale trénink jednoduchý, bez ohledu na to, o které bojové umění nebo sebeobranný systém jde, poskytne těm, kdo ho, i nevědomky v dobré víře, provádějí, pouze falešný pocit bezpečí a ve výsledku jim více ublíží, než pomůže. Tyto komerční školy s jejich trenéry a instruktory, kteří sami ovšem mohou být v daném umění či systému velmi znalí, jsou důvodem, proč dnes často probíhá, z určitého pohledu i oprávněné, zpochybňování efektivity různých bojových stylů.

⁹⁴ KAHN, David. I AM CONCERNED FOR THE FUTURE OF KRAV MAGA. *David Kahn Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-22].

3. Současné směřování krav magy

3.1 Krav maga ve sportu

Krav maga nevznikla jako bojový sport a dnes se tak stále ani neoznačuje. Navíc její trénink neodpovídá tréninkům bojových sportů ve smyslu přípravy na několikakolové zápasy, jako to vidíme například ve smíšených bojových uměních (MMA) nebo boxu.⁹⁵ I tak je možné se se soutěžemi krav magy setkat. Francouzská federace karate (FFK) pod níž ve Francii spadá více bojových stylů, mimo jiné i krav maga, vydala soutěžní řád a pravidla k turnajům krav magy.⁹⁶ Své vlastní menší turnaje pořádá i samotná izraelská armáda, během kterých proti sobě soutěží příslušníci jednotlivých jednotek.⁹⁷

Během 90. let a prvního desetiletí 21. století se několik praktikantů krav maga pokusilo prosadit ve světě bojových sportů. Jedním z nich byl Izraelský imigrant do USA Moti Horenstein, narozen v roce 1964. Horenstein se s krav magou setkal během vojenské služby v 80. letech.⁹⁸ Po odchodu z armády se dále věnoval bojovým uměním, především pak stylu hisardut, který vychází z krav magy a kickboxu, byl vyvinutý dr. Dennisem Hanoverem (narozen 1937),⁹⁹ jenž do Izraele přijel v roce 1960 z Jihoafrické republiky.¹⁰⁰ V USA Horenstein založil tréninková centra krav magy v New Yorku a Miami. Zatímco v Izraeli získal třikrát titul národního šampiona v karate, jeho kariéra ve smíšených bojových uměních nebyla tak úspěšná. Mezi lety 1996 až 2000 nastoupil celkem do 7 zápasů, z nichž vyhrál pouze jediný, a to v roce 1999, když porazil Patricka Smithe.¹⁰¹ Moti Horenstein měl své první dva zápasy v dnes prestižní, americké organizaci UFC (Ultimate Fighting Championship), která v té době začínala. Oba zápasy prohrál a byl organizací propuštěn. Ani jednou v kariéře se Horenstein nedostal přes první kolo zápasu. Po šesté kariérní porážce od zápasení upustil a dnes se věnuje učení stylu, který nazývá *Hisardut Krav Maga*.¹⁰²

⁹⁵ Frequently Asked Questions. *Krav Maga Global Japan* [online]. [cit. 2024-03-05].

⁹⁶ KRAV MAGA FFK. 2022-2023 REGULATIONS OF KRAV MAGA COMPETITION [online]. [cit. 2024-03-03].

⁹⁷ The IDF's Best of the Best: Krav Maga Competition. *The Israel Defense Forces* [online]. 2014 [cit. 2024-03-05].

⁹⁸ BYERS, Ann. *Krav Maga and Self-Defense: The Fighting Techniques of the Israeli Defense Forces*. s. 21

⁹⁹ About Grandmaster Moti Horenstein. *Moti Horenstein Hisardut Krav-Maga* [online]. [cit. 2024-03-07].

¹⁰⁰ Dr. Dennis Hanover. *Israeli Martial Arts Academy* [online]. [cit. 2024-03-07].

¹⁰¹ MOTI HORENSTEIN "The Hammer." *Sherdog* [online]. [cit. 2024-03-07].

¹⁰² About Grandmaster Moti Horenstein. *Moti Horenstein Hisardut Krav-Maga*

Dalším, kdo se pokusil své zkušenosti zužitkovat v profesionálním sportu byl Horensteinův krajan Sam Sade. Podobně jako Horenstein se i Sade s krav magou setkal poprvé během povinné vojenské služby.¹⁰³ Vedle krav magy a thajského boxu se v Izraeli věnoval kulturistice. V roce 1998 se přistěhoval do USA a pracoval jako instruktor krav magy v řadě organizací, mimo jiné i v *Krav Maga Worldwide* Darrena Levina. Svůj jediný profesionální zápas ve smíšených bojových uměních měl v roce 2005. Sade byl poražen v prvním kole po 69 vteřinách zápasu.¹⁰⁴ Dnes je vedoucím instruktorem své vlastní organizace *Alpha Krav Maga International* v USA.

Krav maga nebyla využívána pouze v oblasti sportů bojových. Přední americký instruktor David Kahn (pod *Israeli Krav Maga Association Gidon System*) a vrchní instruktor krav magy regionu Západní Pensylvánie Al Carson zakomponovali prvky krav magy do tréninku amerického fotbalu.¹⁰⁵ Nejznámějším fotbalistou, který tento trénink podstoupil, je Aaron Donald, obránce hrající za tým *Los Angeles Rams*, trojnásobný NFL nejlepší defenzivní hráč roku (2017, 2018, 2020) a vítěz padesátého šestého Super Bowlu z roku 2021.

David Kahn patří mezi nejzkušenější americké instruktory, trénoval příslušníky amerických, britských a italských ozbrojených sil. Kahn kritizuje komerční školy a odtržené organizace krav magy, které za využití chytrých marketingových tahů, např. pořád dokola opakované nazývání krav maga „nejefektivnějším bojovým stylem na světě“, nabízejí nekvalitní tréninky čistě za účelem zisku, díky čemuž krav maga ztrácí na efektivitě, jelikož je kvůli velmi širokému rozšíření takových škol stále těžší a těžší najít seriózní klub.¹⁰⁶ V takových školách není neobvyklé kupčení s barevnými pásy technických stupňů.¹⁰⁷ Krav maga pak získává mezi bojovými styly obraz toho, který o sobě hovoří pouze v pozitivních superlativech, ale v krizových situacích, pokud pochází právě z těchto nekvalitních škol, člověku nedokáže pomoci, selže a může mít pro své praktikanty až fatální následky.

¹⁰³ BYERS, Ann. *Krav Maga and Self-Defense: The Fighting Techniques of the Israeli Defense Forces*.

¹⁰⁴ SAM SADE. *Sherdog* [online]. [cit. 2024-03-07].

¹⁰⁵ Krav Maga Football Tactics. *David Kahn Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-09].

¹⁰⁶ *tamtéž*

¹⁰⁷ KAHN, David. I AM CONCERNED FOR THE FUTURE OF KRAV MAGA. *David Kahn Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-22].

Nekvalitní instruktoři, školy a organizace, kteří se kvůli zisku odchýlili od původního zaměření a zapříčinili celosvětový úpadek krav magy, jsou hlavním důvodem, proč je dnes krav maga tak často terčem posměchu v kruzích bojových sportů. V tomto lze vidět zřejmou podobnost mrav magy například s japonským karate, to pak především u celosvětově nejrozšířenějších stylů šótókan a kjokušin, kde komerční a turnajově orientované školy dnes počtem naprosto převyšují ty tradiční a celé bojové umění ztrácí na skutečné efektivitě.

3.2 Celosvětové rozšíření krav magy

3.2.1 Spojené státy americké

Rok 1981 představoval zlom pro vývoj krav magy. V tomto roce proběhl vůbec první kurz pro neizraelské zájemce o tento bojový styl. A navíc v roce 1981 Lichtenfeld poprvé, spolu s pěti dalšími instruktory, mezi nimi byli i Ejal Janilov a Eli Avikzar, osobně navštívili Spojené státy americké a v průběhu pěti týdnů procestovali jedenáct amerických měst, kde demonstrovali své techniky veřejnosti, televizi i bezpečnostním složkám.¹⁰⁸ Muž, který financoval cestu Lichtenfelda a jeho instruktorů do USA a zorganizoval i cestu Američanů na první mezinárodní kurz v Izraeli, byl americký podnikatel a majitel *Thompson Medical Company* Sim Daniel Abraham, narozen 1924.¹⁰⁹ S. D. Abraham se mimo jiné věnuje izraelsko-palestinskému konfliktu a snahám o jeho mírové řešení, v roce 1989 založil *S. Daniel Abraham Center for Middle East Peace*.¹¹⁰ A ve svém rodném městě Palm Beach na Floridě nechal Abraham zbudovat *Novou mešitu*.¹¹¹ Po prvním mezinárodním kurzu začal nový, prominentní, americký instruktor krav magy Darren Levine šířit izraelský sebeobranný systém v Kalifornii. Levine ho měl v roce 1982 začít vyučovat na židovské škole *Abraham Joshua Heschel Day School* jako volitelný předmět předtím, než byl pro svoji oblíbenost mezi žáky zařazen do pravidelné tělesné výchovy pro všechny žáky.¹¹²

¹⁰⁸ SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies*

¹⁰⁹ *tamtéž*

¹¹⁰ S. Daniel Abraham Center for Middle East Peace. *Progress is Possible* [online]. [cit. 2024-03-13].

¹¹¹ S. Daniel Abraham (1924 -). *Jewish Virtual Library* [online]. [cit. 2024-03-13].

¹¹² Our History. *Krav Maga Worldwide* [online]. [cit. 2024-03-13].

V roce 1984 se Levine podílel na vzniku první americké krav maga organizace nazvané *Krav Maga Association of America (KMAA)*,¹¹³ jež byla předchůdcem *Krav Maga Worldwide* založené na konci 90. let. Levine v následujících letech zval izraelské instruktory, jako byli Lichtenfeld, Janilov a další, do USA, jako speciální hosty na jím organizované semináře krav magy. Vztahy mezi americkou a izraelskou větví se zhoršily v roce 1993, kdy mělo dojít z pohledu KMAA k porušení práv k ochranným známkám patřících Levinově organizaci instruktorem Drorem Saportou, který spolupracoval s izraelskou IKMA a Janilovem.¹¹⁴ Spor nakonec ukončil až v roce 2006 *Obvodní soud Spojených států amerických pro centrální obvod Kalifornie*, když rozhodl ve prospěch *IKMF*, Janilova a Drora Saporty.¹¹⁵

3.2.2 Kanada

Podobně jako do Spojených států, i do Kanady se krav maga poprvé dostala v 80. letech. Na rozdíl od USA ji ale do Kanady nepřivezl žádný účastník mezinárodního kurzu pro instruktory z roku 1981, nýbrž bývalý příslušník izraelských speciálních sil Moni Aizik. Aizik se měl v mládí věnovat bojovým sportům na úrovni výkonnostního atleta, což mu mělo poskytnout výhodu v jeho následné vojenské kariéře, kde se jako člen speciálních sil věnoval vojenské zpravodajské a protiteroristické činnosti.¹¹⁶ V Kanadě vytvořil styl, který nazval *Commando Krav Maga* a od roku 2004 ho nabízí veřejnosti. S *Commando Krav Maga* a postavou Moni Aizika se pojí řada kontroverzí. Aizik propaguje *Commando Krav Maga* svými vojenskými zkušenostmi a sebe v průběhu let nazýval například bývalým vrchním instruktorem krav magy pro izraelskou armádu, bezpečnostním a protiteroristickým expertem apod. Jeho reklamní praktiky byly v roce 2008 napadeny britskou regulační organizací pro standardy v reklamě ASA (*Advertising Standards Authority*) a jelikož Aizik a *Commando Krav Maga* nedokázali svá tvrzení podložit potřebnými dokumenty, bylo nařízeno stažení reklam a Aizik se měl vyvarovat podobnému jednání v budoucnosti.¹¹⁷

¹¹³ Krav Maga Ass'n of America, Inc. v. Yanilov. *Casetext* [online]. [cit. 2024-03-13].

¹¹⁴ Krav Maga Ass'n of America, Inc. v. Yanilov. *Casetext*

¹¹⁵ *tamtéž*

¹¹⁶ MONI AIZIK: MARTIAL ARTS LEGACY, SPECIAL FORCES MASTERY, AND COMMANDO KRAV MAGA FOUNDER. *Commando Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-23].

¹¹⁷ ASA Adjudications. *Advertising Standards Authority* [online]. [cit. 2024-03-23].

3.2.3 Západní Evropa

Do Evropy se krav maga dostala o něco déle než do Spojených států amerických, a to až na konci 80. let. Izraelský instruktor Richard Douieb se narodil v Jeruzalémě v roce 1956 a dětství prožil ve Francii. V 16 letech se vrátil do Izraele, kde se seznámil s krav magou. Střídavě žil ve Francii a Izraeli, kde se dále věnoval stylu krav maga a bojovým sportům. V roce 1988 byl Douieb Lichtenfeldem pověřen rozšířením krav magy do Evropy.¹¹⁸ A v roce 1997 založil *Evropskou federaci Krav Maga* (Fédération Européenne Krav Maga, *FEKM*).¹¹⁹ *FEKM* má mimo Evropu dceřiné školy v Kanadě a v zámořském departmentu Réunion v Indickém oceánu.¹²⁰ Ve Francii krav magu do svého výcviku implementovala například speciální jednotka GIGN (Groupe d'intervention de la Gendarmerie nationale – Zásahová jednotka Národního četnictva) Ozbrojených sil Francie.¹²¹

3.2.4 Severní Evropa

Zatímco Douieb přivezl krav magu do Francie, odkud se pak začala šířit do sousedních států, o rozšíření v severní Evropě se zasloužil Fin Jyrki Saario. Saario se odjel do Izraele učit v roce 1994 a jako jediný Fin dosáhl na 1. dan u Lichtenfelda. Po návratu do Finska představil finské veřejnosti do té doby neznámý bojový styl a v roce 1997 založil *Finskou asociaci Krav Maga*, která do roku 2010 spolupracovala s *IKMF* a od té doby s Janilovovou *KMG*.¹²² Saario vytvořil s Polákem Istvánem Nagyem a Maďarem László Tothem vlastní verzi krav magy, kterou nazvali *Classic Krav Maga* a jejím cílem je „návrat“ k původnímu stylu trénování.¹²³

3.2.5 Japonsko

Do Japonska krav magu přivezl v roce 2002 Macumoto Kokuši poté, co sedm let pracoval jako instruktor pro *Krav Maga Worldwide* v USA.¹²⁴ V roce 2003 založil *Krav Maga Japan*, která dodnes spadá pod *KMW*. Macumoto neočekávaně zemřel 2. ledna 2018.¹²⁵

¹¹⁸ The Europe representative Richard Douieb. *Krav Maga Luxembourg* [online]. [cit. 2024-03-14].

¹¹⁹ THE FEKM (FÉDÉRATION EUROPÉENNE KRAV MAGA). *European Federation of KRAV MAGA UK SECTOR* [online]. [cit. 2024-03-14].

¹²⁰ KRAV MAGA IN EUROPE SINCE 1987. *Krav Maga FEKM* [online]. [cit. 2024-03-14].

¹²¹ *tamtéž*

¹²² JYRKI SAARIO. *Classic Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-14].

¹²³ *tamtéž*

¹²⁴ LEGROS, Bharti. Protect yourself with help of Israeli secret service. *Japan Today* [online]. 2008 [cit. 2024-03-14].

¹²⁵ KIRK, CJ. THE PASSING OF A FRIEND. *Kravology* [online]. 2018 [cit. 2024-03-14].

3.3 Krav maga a kultura

Krav maga je přímým produktem změn židovského myšlení, jednání a chování, které, jak bylo naznačeno výše, se začaly šíře projevovat ve druhé polovině 19. století v odpovědi na židovské pronásledování v Evropě. Do určité míry tyto změny navazovaly na starověkou tradici židovských hrdinů a života v nehostinném prostředí. „*Svalnatý judaismus*“ Maxe Nordaua byla jednou z myšlenek, která měla podnítit změnu v dosavadních pořádcích a transformovat pasivní mentalitu a fyzicky slabší evropské Židy v soběstačnější, silnější a „bojovnější lid“.¹²⁶ Nástrahy spojené s imigrací do Palestiny a následným životem postupně formovaly novou židovskou národní identitu jejímž centrálními prvky byly hrdost, soběstačnost, odolnost a obrana; obrana osobní, majetku i komunity. Skrze konfrontace s arabskou populací a britskou civilní správou vznikl systém kontaktního boje postavený na myšlence slabší a přečíslené skupiny, která je schopna ubránit se silnějšímu a lépe vyzbrojenému nepříteli. Vystavení útokům posilovalo společenskou solidaritu, soudržnost a dále utužovalo identitu národa, který se nedobrovolně, aby přežil, musel orientovat na boj. Krav maga se pod různými názvy nepřetržitě vyvíjí od 20. let 20. století a je v rámci izraelské společnosti, i díky povinné vojenské službě,¹²⁷ mezigeneračně přenášena a vytváří most mezi obrannou kulturou a národní identitou.¹²⁸ Celý styl byl široce zpopularizován Imrichem Lichtenfeldem, když se v něm rozhodl po odchodu z armády trénovat veřejnost, a to až do té podoby, že je dnes mylně považován za Lichtenfeldův osobní projekt. Krav maga poté nabrala mnoho podob, ale zachovala si svojí židovskou tradici jako izraelský sebeobranný systém a její praktikování v Židech posiluje vnímání národní identity.¹²⁹ Krav maga je také součástí učebních osnov.¹³⁰ A izraelské ministerstvo školství se zabývá zařazováním krav magy do výchovně vzdělávacích institucí.¹³¹ V rámci zatraktivnění krav magy veřejnosti došlo k implementaci různých kulturních prvků, jež jsou v bojových umění dnes považovány za japonské a vycházejí především z karate.

¹²⁶ SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies*

¹²⁷ Our Soldiers. *The Israel Defense Forces* [online]. [cit. 2024-03-16].

¹²⁸ SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies*

¹²⁹ SAMSON, Maxim G. M. Krav maga and chicken soup: symbolic Jewish identities within and beyond the Jewish school.

¹³⁰ Jerusalem students to learn Krav Maga in schools. *The Jerusalem Post* [online]. 2021 [cit. 2024-03-17].

¹³¹ LICHTENFELD, Imrich a Eyal YANILOV. *Krav Maga: Umění čelit ozbrojenému protivníkovi*, s.1. ISBN 80-206-0689-0.

Ovšem na pohled tradiční prvky jako úklony při vstupu do dódža, nošení keigo-gi apod. nejsou ani historicky typické pro karate a do původně okinawského bojového umění byly přidány až během japonizace stylu podle vzoru západní militaristické kultury na přelomu 19. a 20. století. Mezinárodní propagace krav magy vychází z izraelské historie. Jeden z pohledů na krav magu je ten, jakožto bojového stylu slabšího a podceňovaného. Krav maga je ukazována jako styl, díky kterému se slabší ubrání silnějším a početnějším protivníkovi.¹³² Jako když se stát Izrael v jednotlivých válkách ubránil arabské koalici. Z toho vychází další z názorů, že účinnost krav magy je prakticky garantována tím, že je využívána izraelskou armádou. Krav maga byla původně vyvíjena jen pro ozbrojené složky, ovšem nelze přičítat historické i současné vojenské úspěchy Izraelských obranných sil pouze krav maze, jakožto sebeobránnému systému.¹³³ Celosvětové rozšíření stylu způsobilo úpadek jeho efektivity, jelikož krav maga byla šířena několika na sobě nezávislými organizacemi, přičemž každá z nich měla jiné představy o směřování tohoto stylu a trénink uzpůsobovala svým zájmům. Zároveň vznikají školy, které nespádají pod žádnou zastřešující organizaci a pod názvem krav maga nabízejí trénink vlastního „bojového umění“, které s krav magou nijak nesouvisí.¹³⁴ Na druhou stranu různé, původně izraelské, organizace krav magy využívají v rámci tréninkově poznávacích programů, ve kterých mezinárodním zájemcům nabízejí vícedenní zájezdy do Izraele za účelem tréninku a kulturně poznávacích činností. Jednou z nejstarších nadnárodních organizací nabízející takový program je například IKMF.¹³⁵ Krav maga pak do jisté míry představuje samotné ztělesnění izraelské obranné kultury a mentality ostražitosti a předvídání možnosti útoku.

¹³² Krav Maga: modern combat techniques in the land of traditional styles. *Cultural Keys* [online]. 2020 [cit. 2024-03-17].

¹³³ SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies*

¹³⁴ MOR, Guy a Andrea MOLLE. Should the State of Israel Pursue Krav Maga as an Intangible Cultural Heritage of the Jewish People? History and Politics Say Yes. *International Journal of Martial Arts* [online]. 2021, 7(10-19) [cit. 2024-03-13].

¹³⁵ Train Krav Maga and Travel Israel. *Krav Maga – IKMF* [online]. [cit. 2024-03-17].

Propojení krav magy s izraelskými ozbrojenými silami napomáhá její mezinárodní propagaci. Šíření civilní krav magy za hranice Izraele bylo vždy spíše záležitostí a snahou jednotlivých soukromých organizací než samotného židovského státu. I tak si ovšem krav maga dokázala zachovat svůj „židovský“ původ. Manifestací toho pak je například vyobrazování izraelských národních symbolů vedle hebrejských nápisů na tréninkovém oblečení a šíření hodnot, na nichž byla krav maga postavena, jako je právo na sebeobranu.¹³⁶ Ačkoliv Izrael dosud nedokázal naplno využít potenciál krav magy v rámci kulturní diplomacie,¹³⁷ jednotlivé lokální i mezinárodní organizace, školy a někteří instruktoři se této role chopili a svojí činností do jisté míry reprezentují celý Izrael.¹³⁸ I přestože stát stál od samých počátků civilní krav magy spíše v pozadí a formování a následné celosvětové rozšíření bojového stylu probíhalo především v rámci původní IKMA a poté odtržených organizací, z nichž každá razila svoji vlastní verzi, čímž se prakticky znemožnily jakékoliv případné snahy o centrální kontrolu kvality ze strany státu, objevují se případy, kdy Izrael krav magu využil jako nástroj kulturní diplomacie k formování obrazu o židovském státu v zahraničí. Například izraelské ambasády v Ázerbájdžánu,¹³⁹ Litvě¹⁴⁰ nebo Indii¹⁴¹ nabízely kurzy krav magy pro veřejnost a poskytovaly i specializované programy, jako například sebeobrana pro ženy.

¹³⁶ MARINHO, Jorge. Cultural Diplomacy of an Israeli Martial Art - Krav Maga: The Issue of Peace in the Middle East According to Itay Gil. *Marinho Media Analysis* [online]. 2021 [cit. 2024-03-28].

¹³⁷ MOR, Guy a Andrea MOLLE. Should the State of Israel Pursue Krav Maga as an Intangible Cultural Heritage of the Jewish People? History and Politics Say Yes. *International Journal of Martial Arts* [online]. 2021, 7(10-19) [cit. 2024-03-13].

¹³⁸ MARINHO, Jorge. Cultural Diplomacy of an Israeli Martial Art - Krav Maga: The Issue of Peace in the Middle East According to Itay Gil.

¹³⁹ Israeli Embassy Brings Krav Maga to Azerbaijan as Self-Defense Method for Women. *The algemeiner* [online]. 2018 [cit. 2024-03-28].

¹⁴⁰ Learn Krav Maga at the Israeli Embassy in Vilnius. *Jewish Community of Lithuania* [online]. 2016 [cit. 2024-03-28].

¹⁴¹ Krav Maga: From Israeli Army to Streets of India. *Embassy Of Israel In India* [online]. 2018 [cit. 2024-03-28].

3.4 Civilní a vojenská krav maga

Ačkoliv jde o dvě verze stejného stylu, rozdíly v tréninku mezi nimi jsou natolik významné, že by nebylo příliš zcestné pokládat každou verzi za samostatný sebeobranný systém. Patrně jedním z největších rozdílů mezi oběma verzemi je čas, který je tréninku věnován.¹⁴² Zatímco ve vojenském výcviku je boji z blízka věnováno maximálně několik týdnů a pak probíhá v rámci cvičení, praktikanti civilní krav magy nemají stanovený čas, během kterého by museli vše potřebné ovládnout. Navíc nelze zcela zajistit pravidelnou docházku každého jednotlivého člena konkrétní školy na trénink. Protože civilní krav maga dodnes stále není, i přes snahy některých organizací, sportovně orientovaná a vidina možného sportovního úspěchu se nenaskýtá, byly zavedeny technické stupně, jež měly zvýšit atraktivitu stylu, a podle kterých by praktikant mohl sledovat svůj postup. Postup z jednoho technického stupně do vyššího obecně v krav mace probíhá rychleji, než je tomu v jiných stylech, např. v karate, kde postup mezi jednotlivými stupni může trvat i více let. Rychlost, jakou se dá v krav mace postupovat, ukazují školy, jež svým studentům nabízejí instruktorské kurzy již po třech letech tréninku.¹⁴³ Způsob, jakým je samotný trénink veden, je v obou verzích velmi odlišný. Jak již bylo nastíněno, školy krav magy musejí nacházet způsoby, jakými styl co nejvíce ztraktivnit potenciálním zájemcům a zároveň i praktikantům současným, aby neodešli. Civilní krav maga a její trénink je pak komplexnější na poli vyučovaných technik, její účinnost dnes ale kolísá a velmi záleží na tom, z jaké školy pochází.¹⁴⁴ Vojenská krav maga se na druhou stranu soustředí na neustálé opakování opravdových základů a spíše než učení složitějších technik, klade důraz na to vyvinout, co možná největší možný, fyzický stres na cvičící pomocí kalistenických cviků, běhu a cvičného boje, i proti více protivníkům najednou.¹⁴⁵

¹⁴² KATZ, Moshe. *Israel, A Nation of Warriors*. s. 252-253. ISBN 978-1516826834.

¹⁴³ Why is Krav Maga The Best Self-Defence System In The World? *Krav Maga Israel* [online]. [cit. 2024-03-19].

¹⁴⁴ KAHN, David. I AM CONCERNED FOR THE FUTURE OF KRAV MAGA. *David Kahn Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-22].

¹⁴⁵ KATZ, Moshe. *Israel, A Nation of Warriors*. s. 252-253.

3.5 (Polo)pravdivá tvrzení a mýty kolem krav magy

V současné době zažívají bojové styly, umění a sporty celosvětový nárůst v oblibě. S tím se neodmyslitelně pojí tendence lidí jednotlivé bojové systémy spolu srovnávat. A to nejčastěji na poli efektivity v boji takzvaně „na ulici“ nebo v potenciálním duelu praktikantů dvou odlišných stylů. Z mé osobní zkušenosti musím zmínit, že jednotlivé závěry o různých bojových stylech bývají velmi často buď zaujaté nebo vyvozované lidmi, kteří oplývají zpravidla pouze pasivními znalostmi porovnávaných stylů. Dostává se k nám tak velmi široká paleta polopravd, teorií a fám o tradičních i moderních bojových stylech. V této pasáži se podíváme na několik častých tvrzení obklopujících krav magu a na jejich pravdivost.

Mýtus č. 1 – Krav maga je bojové umění

Toto tvrzení zřejmě vychází z lidového sklonu nazývat všechny bojové styly zahrnující údery, kopy, techniky spadající pod zastřešující pojem grappling (škrčení, páčení apod.), sečné, bodné a střelné zbraně bojovým uměním. Na základě této tendence bychom mohli bojovým uměním nazývat například i box či moderní zápas ve fackování. Název bojové umění se obecně vztahuje k tradičním bojovým stylům především z jihovýchodní Asie, u nichž boj samotný není jediným předmětem činnosti. Mezi další aktivity v bojových uměních patří například dechová cvičení, meditace, kaligrafie nebo poezie. Pro krav magu je příhodnější označení „bojový systém“, jenž evokuje existenci formalizovaných bojových technik potřebných k poražení potenciálního útočníka. Krav maga je tedy bojovým uměním pouze v hovorovém slova smyslu.

Mýtus č. 2 – Krav maga je jednoduchá

O krav maze je obecně známo, že k dosažení cíle, tj. sebeobrana, odzbrojení útočníka, záchrana života apod., využívá několik technik, z nichž mnohé jsou relativně jednoduché k naučení. Toto ovšem neznamená, že samotný trénink krav magy je jednoduchý. Podobně jako ve sportu musí člověk strávit hodiny fyzicky i psychicky náročným tréninkem, aby byl schopný dosáhnout kýžených výsledků, musí praktikant krav magy strávit desítky hodin procvičováním jednotlivých technik v rámci vyčerpávajících tréninků, jestliže se má být schopen ubránit v reálných situacích proti skutečným útočníkům.¹⁴⁶ Jednoduchost technik tedy neeliminuje náročnost tréninků.

¹⁴⁶ FADER, Jonathan. Krav Maga Myths and Misconceptions. *Urban Tactics Krav Maga* [online]. 2020 [cit. 2024-12-22].

Mýtus č. 3 – Krav maga je pouze o agresivitě a je pro rváče

S tímto tvrzením jsem se za 18 let v kruzích boxu, thajského boxu a šótókan karate setkal nesčetněkrát. Nebudu v žádném případě popírat možná zdravotní rizika plynoucí ze „zaběhnutých“ bojových sportů. Nicméně lidové narážky o „*agresivních, vymláčených hlavách*“ se nevyhnuly ani krav maze. Ano, jde o bojový styl a ano, zkušený praktikant krav magy je schopný v nejkrajnějších případech vzít život. To ovšem neznámá, že krav maga (nebo jakýkoliv jiný bojový styl) učí být *ipso facto* agresivní. Naopak učí agresivitě porozumět a vědět, kdy a jak ji využít. Agresivita automaticky neznámá vyhledávání konfliktů.¹⁴⁷ S klidným svědomím tvrdím, že v žádném seriózním klubu krav magy nebo jakéhokoliv jiného bojového stylu není místo pro lidi, kteří by nabyté zkušenosti využili ke zlu.

Mýtus č. 4 – Trénink krav magy je příliš nebezpečný

Jistě je namístě položit si nejprve otázku, jak je to se zmíněnou nebezpečností myšleno. Znamená to snad, že praktikování krav magy s sebou nese potenciální zdravotní rizika, například zvýšené riziko zranění? Zcela nepochybně ano. Jen velmi těžko bychom hledali sport, ve kterém zranění nehrozí. Podívejme se například na četnost luxací kolenních kloubů v gymnastice. Takto bychom mohli tvrdit, že gymnastika je příliš nebezpečná na praktikování. Anebo snad basketbal či golf, kde dochází k prudkým změnám pohybu, což může mít za následek vymknutí kloubu.

Ovšem tento mýtus, dle mého názoru, vyplývá z myšlenky, že krav maga je příliš smrtící na to, aby byla praktikována. Člověk nemusí mít zkušenosti s bojovými styly, aby chápal, že takové přesvědčení je naprostý nesmysl. Jelikož pokud by trénink krav magy byl smrtící, dříve či později by nezbyl nikdo, kdo by ji trénoval. A Izraelské obranné síly by zcela jistě nepoužívaly bojový styl, který by aktivně způsoboval ztráty ve vlastních řadách.¹⁴⁸

¹⁴⁷ Krav Maga Definition | The 3 Biggest Myths About Krav Maga. *Krav Maga Worldwide* [online]. [cit. 2024-12-22].

¹⁴⁸ FADER, Jonathan. Krav Maga Myths and Misconceptions – “It’s Too Lethal to Train Properly or Spar.” *Urban Tactics Krav Maga* [online]. 2020 [cit. 2024-12-22].

Závěr

Cílem této práce bylo představit ucelený přehled o historii izraelského sebeobránného systému krav maga. I přes relativně široké rozšíření a popularitu tohoto bojového stylu, který mnoho lidí vyhledává jako dostupnou alternativu k bojovým sportům a uměním, panují dodnes, z důvodu nepřesných informací ze stran mezinárodních organizací krav magy, nejasnosti v otázce jeho vzniku. Tyto nejasnosti práce objasňuje a uvádí je na pravou míru. Vyplynulo, že krav maga nevznikala jako osobní projekt Imricha Lichtenfelda, jak dnes běžně ve škole krav magy uvádí, nýbrž vzešla z několikaleté potřeby Židů ubránit sebe a svůj majetek v prostředí britské mandátní Palestiny a pod různými názvy byla vyvíjena řadou židovských přistěhovalců, z nichž každý styl obohacoval o své vlastní zkušenosti a poznatky. A ukázalo se, že Lichtelfeld je mylně považován za zakladatele krav magy díky své iniciativě ve vytvoření její civilní verze a následné celosvětové propagaci. Styl by se jinak pěstoval dále pouze v rámci izraelských bezpečnostních složek. Se vznikem civilní verze krav magy souvisel vznik prvních asociací a organizací, které měly zajišťovat další kontrolu a rozvoj stylu. V práci byly představeny nejvýznamnější mezinárodní organizace krav magy, konflikt, který vedl k jejich vzniku a také zakladatelé daných organizací.

Další část práce poukázala na současné problémy, se kterými se civilní krav maga potýká, dále na její obraz ve světě bojových stylů a na pomalé sklouzávání krav magy mezi sport. V neposlední řadě byly objasněny nejrozšířenější mýty panující kolem izraelského sebeobránného systému. Ukázalo se, jakým způsobem a kdy se krav maga rozšířila za hranice Izraele a kam. Přestože krav maga není oficiálně zapsána jako nehmotné kulturní dědictví UNESCO státu Izrael, na rozdíl od například korejského tchekkjon nebo kambodžského bojového umění Kun L'Bokator, je silně propojena s izraelskou kulturou obrany a bezpečnosti.

Seznam použitých zdrojů

1. About Grandmaster Moti Horenstein. *Moti Horenstein Hisardut Krav-Maga* [online]. [cit. 2024-03-07]. Dostupné z: <https://www.kravmagacertified.com/aboutmoti/>
2. About Krav Maga Global. *Krav Maga Global* [online]. [cit. 2024-02-23]. Dostupné z: <https://krav-maga.com/about/>
3. About the Founder. *Israeli Krav Magen Association* [online]. [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://kravmagen.ca/founder-of-israeli-martial-arts/>
4. ASA Adjudications. *Advertising Standards Authority* [online]. [cit. 2024-03-23]. Dostupné z: https://www.asa.org.uk/asa/adjudications/Public/TF_ADJ_45208.htm
5. AVNERI, Arieh. *The Claim of Dispossession: Jewish Land-Settlement and the Arabs 1878–1948*. Routledge, 1982, 304 s. ISBN 978-1847490476.
6. Battle Royale Over Rightful Heir to Israeli Self-Defense Discipline. *The New York Times* [online]. 2017 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/12/30/world/middleeast/israel-krav-maga.html>
7. BEN-BEST, Yehuda. The first Zaranuga incident. *Rehovot Archive* [online]. [cit. 2024-01-21]. Dostupné z: <http://www.rehovot-archive.org.il/Doc.asp?MenuID=1248>
8. BEN-ELIEZER, Uri. *The Making of Israeli Militarism*. Indiana University Press, 1998, 296 s. ISBN 978-0253333872.
9. BUKAN. *BUKAN School of Krav Maga* [online]. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://kravmaga-bukan.com/en/bukan-2/>
10. BYERS, Ann. *Krav Maga and Self-Defense: The Fighting Techniques of the Israeli Defense Forces*. New York: The Rosen Publishing Group, 2013, 48 s. ISBN 978-1-4488-6962-6.
11. Co je Krav Maga. *Česká Krav Maga Asociace* [online]. [cit. 2024-03-02]. Dostupné z: <https://www.krav-maga.cz/Clanky/Co-je-Krav-Maga>
12. Dr. Dennis Hanover. *Israeli Martial Arts Academy* [online]. [cit. 2024-03-07]. Dostupné z: <https://selfdefense1a.com/dennis-hanover/>
13. ELI AVIKZAR. *The Academic College Levinsk-Wingate* [online]. [cit. 2024-02-13]. Dostupné z: <https://krav-maga.wincol.ac.il/elementor-1947/>
14. FADER, Jonathan. Krav Maga Myths and Misconceptions – “It’s Too Lethal to Train Properly or Spar.” *Urban Tactics Krav Maga* [online]. 2020 [cit. 2024-12-22]. Dostupné z: <https://utkmblog.com/2020/11/24/krav-maga-myths-and-misconceptions-its-too-lethal-to-train-properly-or-spar/>
15. FADER, Jonathan. Krav Maga Myths and Misconceptions. *Urban Tactics Krav Maga* [online]. 2020 [cit. 2024-12-22]. Dostupné z: <https://utkmblog.com/2020/10/27/krav-maga-myths-and-misconceptions/>
16. FELDENKRAIS, Moshe a Moti NATIV. *JIU-JITSU and SELF DEFENSE*. Longmont, Colorado: Genesis II Publishing, 2021, 162 s. ISBN 978-1-884605-11-6.
17. Founders. *Israeli Krav Maga Association* [online]. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://ikmakravmaga.com/about-our-company>
18. Frequently Asked Questions. *Krav Maga Global Japan* [online]. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z: <https://www.kravmaga-tokyo.com/frequent-asked-questions-about-krav-maga.html>
19. GASCON, Miguel Angel a Noah GROSS. INTERVIEW WITH NOAH GROSS ABOUT THE HISTORY OF ISRAELI MARTIAL ARTS. *A.C.T. CHAPTERS WORLDWIDE* [online]. [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://a-c-t.co.il/press-articles/interview-with-noah-gross-about-the-history-of-israeli-martial-arts/>

20. GINAT, Avital. British Mandate for Palestine. *International Encyclopedia of the First World War* [online]. 2018 [cit. 2024-01-27]. Dostupné z: https://encyclopedia.1914-1918-online.net/article/british_mandate_for_palestine
21. HALEY, Bruce. *The Healthy Body and Victorian Culture*. 2nd ed. Harvard University Press, 1978, 296 s. ISBN 978-0674284739.
22. HAREL, Tsach. The creation of Kapap. *Israeli Krav Maga* [online]. 2022, [cit. 2024-02-03]. Dostupné z: <https://www.israelkravmaga.org/post/the-creation-of-kapap>
23. History. *Hapoel* [online]. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://hapoel.org.il/%d7%94%d7%99%d7%a1%d7%98%d7%95%d7%a8%d7%99%d7%94/>
24. History. *Krav Maga Haim Zut* [online]. [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: www.haimzut.com
25. CHEUNG, Matt. *Krav Maga The official Israeli self-defense system* [online]. Wudang Martial Arts Center, 2001, 20 s. [cit. 2024-02-09]. Dostupné z: <https://cdn.preterhuman.net/texts/survival/Krav%20Maga%20Hand%20to%20Hand%20Combat.pdf>
26. IMI (LICHTENFELD) SDE-OR. *The Academic College Levinsk-Wingate* [online]. [cit. 2024-02-11]. Dostupné z: <https://krav-maga.wincol.ac.il/elementor-1947/>
27. INTERNATIONAL KRAV MAGA FEDERATION & ACADEMY. *Krav Maga - IKMF* [online]. [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://kravmaga-ikmf.com/ikmf/>
28. Israeli Embassy Brings Krav Maga to Azerbaijan as Self-Defense Method for Women. *The algemeiner* [online]. 2018 [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.algemeiner.com/2018/12/27/israeli-embassy-brings-krav-maga-to-azerbaijan-as-self-defense-method-for-women/>
29. Jerusalem students to learn Krav Maga in schools. *The Jerusalem Post* [online]. 2021 [cit. 2024-03-17]. Dostupné z: <https://www.jpost.com/israel-news/culture/jerusalem-students-to-learn-krav-maga-in-schools-678926>
30. Jyrki Saario. *Classic Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: <https://k-m.fi/jyrki-saario/>
31. KAHN, David. I AM CONCERNED FOR THE FUTURE OF KRAV MAGA. *David Kahn Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://www.davidkahnkravmaga.com/krav-maga-in-america>
32. KATZ, Moshe. KRAV MAGA HISTORY. *Israeli Krav International* [online]. [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.your-krav-maga-expert.com/Krav-Maga-History.html>
33. KATZ, Moshe. *Israel, A Nation of Warriors*. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2015, 392 s. ISBN 978-1516826834.
34. KIRK, CJ. THE PASSING OF A FRIEND. *Kravology* [online]. 2018 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: <https://kravology.com/the-passing-of-a-friend/>
35. KMG RANKING AND DIPLOMAS. *Krav Maga Global* [online]. [cit. 2024-02-15]. Dostupné z: <https://kravmagaglobal.com.cn/kmg-grading/>
36. Krav Maga Ass'n of America, Inc. v. Yanilov. *Casetext* [online]. [cit. 2024-03-13]. Dostupné z: <https://casetext.com/case/krav-maga-assn-of-america>
37. Krav Maga Definition | The 3 Biggest Myths About Krav Maga. *Krav Maga Worldwide* [online]. [cit. 2024-12-22]. Dostupné z: <https://www.kravmaga.com/krav-maga-definition-the-3-biggest-myths-about-krav-maga/>
38. KRAV MAGA FFK. 2022-2023 REGULATIONS OF KRAV MAGA COMPETITION [online]. [cit. 2024-03-03]. Dostupné z: https://www.ffkarate.fr/wp-content/uploads/2022/11/Reglement_competitions_kravmaga-english-V2-BD.pdf

39. Krav Maga Football Tactics. *David Kahn Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-09].
Dostupné z: <https://www.davidkahnkravmaga.com/krav-maga-football-tactics>
40. KRAV MAGA IN EUROPE SINCE 1987. *Krav Maga FEKM* [online]. [cit. 2024-03-14].
Dostupné z: <https://www.krav-maga.net/en/federation/who-are-we/>
41. Krav Maga: From Israeli Army to Streets of India. *Embassy Of Israel In India* [online].
2018 [cit. 2024-03-28]. Dostupné z:
<https://embassies.gov.il/delhi/NewsAndEvents/Pages/Krav-Maga-From-the-Israeli-Army-to-the-Streets-of-India.aspx>
42. Krav Maga: modern combat techniques in the land of traditional styles. *Cultural Keys* [online]. 2020 [cit. 2024-03-17]. Dostupné z:
<https://www.culturalkeys.cn/2020/11/21/krav-maga-in-china/>
43. Learn Krav Maga at the Israeli Embassy in Vilnius. *Jewish Community of Lithuania* [online]. 2016 [cit. 2024-03-28]. Dostupné z:
<https://www.lzb.lt/en/2016/01/08/learn-krav-maga-at-the-israeli-embassy-in-vilnius/>
44. Learning How to Take a Hit. *Krav Maga Worldwide* [online]. [cit. 2024-03-23].
Dostupné z: <https://www.kravmaga.com/learning-how-to-take-a-hit/>
45. LEGROS, Bharti. Protect yourself with help of Israeli secret service. *Japan Today* [online]. 2008 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z:
<https://japantoday.com/category/features/lifestyle/protect-yourself-with-help-of-israeli-secret-service>
46. LICHTENFELD, Imrich a Eyal YANILOV. *Krav Maga: Umění čelit ozbrojenému protivníkovi*. Praha: Naše vojsko, 2003, 246 s. ISBN 80-206-0689-0.
47. MARINHO, Jorge. Cultural Diplomacy of an Israeli Martial Art - Krav Maga: The Issue of Peace in the Middle East According to Itay Gil. *Marinho Media Analysis* [online].
2021 [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <http://www.marinho-mediaanalysis.org/articles/cultural-diplomacy-of-an-israeli-martial-art-krav-maga-the-issue-of-peace-in-the-middle-east-according-to-itay-gil>
48. MOLLE, Andrea. *Krav Maga and the Making of Modern Israel: For Zion's Sake*. Rowman & Littlefield, 2022. ISBN 978-1538143612.
49. MONI AIZIK: MARTIAL ARTS LEGACY, SPECIAL FORCES MASTERY, AND COMMANDO KRAV MAGA FOUNDER. *Commando Krav Maga* [online]. [cit. 2024-03-23]. Dostupné z: <https://commandokravmaga.com/about/moni-aizik/>
50. MOR, Guy a Andrea MOLLE. Should the State of Israel Pursue Krav Maga as an Intangible Cultural Heritage of the Jewish People? History and Politics Say Yes. *International Journal of Martial Arts* [online]. 2021, 7(10-19) [cit. 2024-03-13].
Dostupné z: doi:10.51222/injoma.2021.03.7.10
51. MOR, Guy. History and Singularity of Krav-Maga. *The International Journal of the History of Sport* [online]. 2018, 35(15-16), 1622-1636 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z:
doi:10.1080/09523367.2019.1622523
52. Moti Horenstein "The Hammer." *Sherdog* [online]. [cit. 2024-03-07]. Dostupné z:
<https://www.sherdog.com/fighter/Moti-Horenstein-139>
53. NAKAYAMA, Masatoshi. Kata. *Japan Karate Do Hakua-Kai* [online]. [cit. 2024-03-02].
Dostupné z: <https://www.hakuakaikarate.org/kata.html>
54. NARDIA, Avi a Albert TIMEN. *Kapap Combat Concepts: Martial Arts of the Israeli Special Forces*. Black Belt Communications, 2008, 180 s. ISBN 978-0253333872.
55. Our History. *Krav Maga Worldwide* [online]. [cit. 2024-03-13]. Dostupné z:
<https://www.kravmaga.com/about-us/our-history/>
56. Our Soldiers. *The Israel Defense Forces* [online]. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z:
<https://www.idf.il/en/mini-sites/our-soldiers/>

57. PRITSAK, Omeljan. The Pogroms of 1881. *Harvard Ukrainian Studies* [online]. 1987, **11**(1/2), 8-43 [cit. 2024-01-21]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/41036239>
58. PUTNEY, Clifford. *Muscular Christianity: Manhood and Sports in Protestant America, 1880-1920*. Cambridge: Harvard University Press, 2003, 310 s. ISBN 978-0674011250.
59. Q&A with the Krav Maga instructor. *Sylvan Adams YM-YWHA* [online]. [cit. 2024-03-02]. Dostupné z: <https://ymywha.com/ga-krav-maga/>
60. S. Daniel Abraham (1924 -). *Jewish Virtual Library* [online]. [cit. 2024-03-13]. Dostupné z: https://www.jewishvirtuallibrary.org/s-daniel-abraham#google_vignette
61. S. Daniel Abraham Center for Middle East Peace. *Progress is Possible* [online]. [cit. 2024-03-13]. Dostupné z: <https://www.progressispossible.org/about/>
62. Sam Sade. *Sherdog* [online]. [cit. 2024-03-07]. Dostupné z: <https://www.sherdog.com/fighter/Sam-Sade-13264>
63. SAMSON, Maxim G. M. Krav maga and chicken soup: symbolic Jewish identities within and beyond the Jewish school. *British Journal of Sociology of Education* [online]. **40**(6), 742-758 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: doi:10.1080/01425692.2019.1583550
64. SHAPIRA, Anita. *Israel: A History*. W&N, 2015, 512 s. ISBN 978-1780227399.
65. SCHAFLECHNER, Jürgen. Krav Maga: History, Representation, and Globalization of a Self-Defense System from Israel. *Martial Arts Studies* [online]. 2021, **11**, 110-121 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: doi:10.18573/mas.127
66. The Complete Course For Krav Maga. (Practitioner 1-5 Level). *Udemy* [online]. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.udemy.com/course/the-complete-course-for-krav-maga/?couponCode=ST14MT32124>
67. The Europe representative Richard Douieb. *Krav Maga Luxembourg* [online]. [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: <https://www.kravmagaluxembourg.com/en/le-krav-maga/le-representant-europe>
68. THE FEKM (FÉDÉRATION EUROPÉENNE KRAV MAGA). *European Federation of KRAV MAGA UK SECTOR* [online]. [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: <https://fekm-uk.com/info/the-fekm-rd/>
69. THE HISTORY OF ISRAELI MARTIAL ARTS. *Kapap K3* [online]. [cit. 2024-01-27]. Dostupné z: <https://kapapuk.com/kapap-history>
70. The IDF's Best of the Best: Krav Maga Competition. *The Israel Defense Forces* [online]. 2014 [cit. 2024-03-05]. Dostupné z: <https://www.idf.il/en/mini-sites/training-and-preparation/the-idf-s-best-of-the-best-krav-maga-competition/>
71. Train Krav Maga and Travel Israel. *Krav Maga – IKMF* [online]. [cit. 2024-03-17]. Dostupné z: <https://kravmaga-ikmf.com/krav-maga/train-in-israel/train-and-travel/>
72. WATSON, Nick, Stuart WEIR a Stephen FRIEND. *Journal of religion and society* [online]. 2005, **7** [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <https://cdr.creighton.edu/server/api/core/bitstreams/235cfc78-03bb-4527-b48e-1e18eb67a054/content>
73. What is Krav Maga. *Tactica Krav Maga Institute* [online]. [cit. 2024-03-02]. Dostupné z: <https://www.kravmagainstitute.com/self-defense/what-is-krav-maga/>
74. Why is Krav Maga The Best Self-Defence System In The World? *Krav Maga Israel* [online]. [cit. 2024-03-19]. Dostupné z: <https://kravmagaisrael.com/krav-maga-israel-blog/2023/2/28/learn-the-best-self-defence-system-in-the-world-with-krav-maga-israel>

75. WILLINK, Jocko. *Discipline Equals Freedom: Field Manual*. New York: St. Martin's Press, 2017. ISBN 978-1-250-15694-5.
76. Yehuda Markus. *Israel Martial Arts* [online]. [cit. 2024-01-23]. Dostupné z: <http://israelmartialarts.org/yehuda-markus/>

Resumé

The central point of this thesis is Krav Maga, an Israeli 'no-rules' self-defense system that has witnessed a substantial upsurge in interest among the general masses over the last 30 years. It is considered by many as a viable alternative to conventional martial arts and combat sports. Despite its new-found widespread popularity, Krav Maga has received scant scholarly attention. Consequently, many misconceptions and contradictions regarding Krav Maga's history and development have arisen. Therefore, the main objective of this thesis is to provide lucidity on these issues while assessing, scrutinizing, and challenging the most prevalent myths about the Israeli combat discipline. Furthermore, it delves into the complex situation of Krav Maga's various governing bodies and the global dissemination of the fighting style, exploring whether the spread has affected the discipline's efficiency. Finally, the thesis examines the most recent developments of Krav Maga, including the introductions of competitions, and investigates the cultural significance of the fighting style.